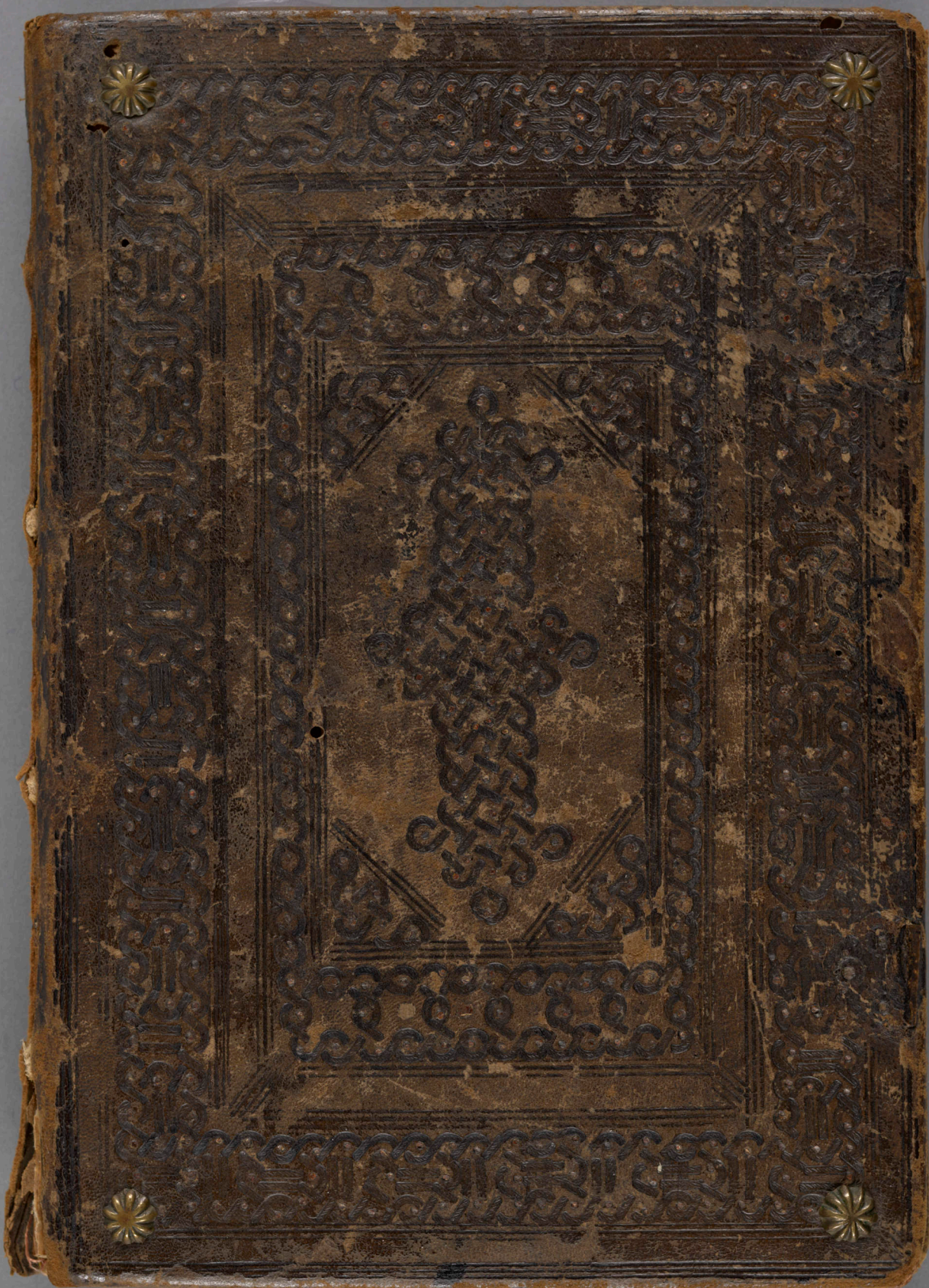

Regula Salvatoris, Revelationes extravagantes : A 75

HS A 75

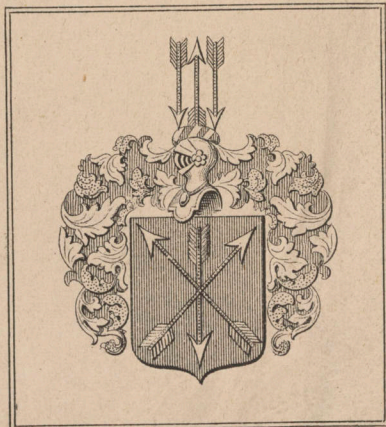

National Library
of Sweden

*
A. 75.

60/12/6
ordo sancte Brigide ab ipsa institutus
et ordinatus anno dñi 1367 sub regula
sancti Augustini, à Gregorio undecimo
fuit approbatus e confirmatus anno
dñi. 1376 et est. ubi Religio que militat
sub regula sancti magni patris
e nota quod sunt amplius triginta
Religiones qua militant sub regu-
la eius, et ideo merito Magnus
Pater appellatur, laus deo
et omnes qui militant sub regula eius
teneantur ieiunare eius Vigilia

I

Regula S. Salvatoris
cum Revelat. Extravagant.

Förvärfvad till Kungl. Biblioteket 9 Febr.
1887 genom bytte med G. H. Strale.
Köptes af honom i Paris 1885 hos Frossé för 600 fr.

9 Febr.

för 600 fr.

2

Hic incipit Regula Saluatoris data diuinitus
ab ore xpi deuotissime sponse sue dñe bñgide. cui
religio debet esse monialiu ad Reuerentiaꝝ gl'ose
uirginis marie. Que quida Regla dñe dñe data
fuit muro mō. In castro Wazsteno. in regno Sūcie

Incipit Prologus ✠ ✠

In domino Regis nouergrie
qui est ad sepectionem oīꝝ
regum ultimus. Ita q̄ ultra
terras sui principatus null
inuenit hominibꝝ habitabi
lis locus. Contigit dñe bñ
gide orationi intentius ua
canti q̄ uiribꝝ corpis quasi
ermanitis cepit eius animi
ad uidendꝝ audiendꝝ.
loquendꝝ ⁊ sentiendꝝ. ea
que spiritualia sunt omibꝝ
suis uiribꝝ effici p̄fectissime
uigorosa. Taliter q̄ sepius
apta multa audiuit i spu
seu in uisione spirituali et
intellectuali sibi spiritualit̄ enarrari que post
modꝝ Archiep̄o Vbsalensi una cum alijs t̄bꝝ
epis ⁊ curiam magro deuotissimo qui magn
prologus habebatur. Atqꝫ unū abbi deo deuoto
⁊ ualde religioso eadem persona cum magna

reuerentia ⁊ timore dei humilitꝛ ꝑꝑalant ti
mens illud sub specie angeli lucis ab illuſore
angelo tenebraruz. Et omnes ⁊ multi amici
dei hec audientes ⁊ per hec mature ⁊ ſpūalitꝛ
ad inuicem conferentes diuinitus a ſpiritu
bono ueritatis ⁊ lucis ex ſpūali ſpū ſci gratia
omnia eidem ꝑſone reuelata fuiſſe compro
bauerunt. In tali etiam reuelatione ſemel
uidebat uiruz quendam ⁊ unā mulierem ſpe
tioſiſſime forme cui continue uox quedam di
cebat. Ecce hec due ꝑſone quas uides ſūt yꝑſ
ꝑſ ⁊ ſua mater maria qui tales tibi promunc
apparent quales erant in mundo uiuentes. Sꝫ
qualia eoz corꝑa iam ſunt in celo impoſſibile
eſt tibi cognoſcere uel uidere. Hoc itaqꝫ uerbo
ꝑꝑo yꝑſe xꝑe qui aꝑariūt labia ſua mox aꝑeri
ens loquebatꝛ dicens.

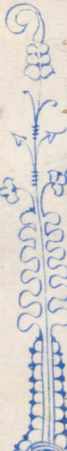
*Xꝑus loquitꝛ ſe uelle plantare nouaz uineam
uidelicet nouam Religionem.*

Ego ſum ſicut rex potentiffimus qui ꝑla
tauit uineas ſuas ⁊ fecerunt optimuz
uini multo temꝑe. Tandem inimicus
eius feminauit in eis ſemen peſſimuz quod i
tantuz creuit ⁊ ſe dilatauit qꝫ palmites uini
portare nō poterant niſi cū magna difficulta
te. Serui autꝛ regis dixerunt ad eum. Dñe
ꝑꝑeramus uineas tuas ⁊ inuenimus in eis

3
ualde paucos palmites portantes unū. Et illud
pessimum semen quod ad nichilū ualet nisi
ad cōburendū ultra modū excreuit quibus
respondet dñs. Ego plantabo in nouā uinea
ubi apportabunt noui palmites ⁊ mittent
radices ⁊ ego ip̄e apponaz circa eam pinguedi
nem ⁊ implebitur uino optimo. Hanc autē
per memetip̄m custodiaz q̄ si in ea aliquid
noctiū intrauerit pinguescet ex hoc unum
⁊ eo amplius dulcescet ⁊ illud noctiū ameh
abit ⁊ arefcet ⁊ citius decidet ne noceat. Cū
autē unū uinee huius uenerit ad collegiū
meum tunc gaudebūt omnes ⁊ dabūt glāz
⁊ honorē ei qui plantauit uineaz ⁊ pinguedi
nem apposuit. gaudebit etiā ille qui radices
posuit. Nec eius deus obliuiscet qui palmitē
apportauit. Ex hac autē uinea multe uinee
longo t̄p̄e arentes renouari incipient ⁊ facē
fructū iuxta diem inouationis sue. *Ap̄us
loquens sponse sue / dicit q̄ ip̄a debet esse uitis
predicte uinee sue ⁊ fundare dē noue Religi.*

Go sum creator omnium rerū a q̄ p̄cedet pal. fetiferi
⁊ a nullo creatus. Inter om̄ia que feci
nichil in tantā dignitatem feci sicut
homines quē istitu dñm sup om̄ia q̄ creata
sunt in terra. etiā dedi ei intelligentiaz ut
eis ad necessitatez ⁊ comodū suū uteret.

et me de data sibi gratia collaudaret. Sed inter omnia
me nichil ad iram tuam prouocat sicut homo
et presertim cum omnia stant ad preceptum meum.
Dixi tibi prius quod eram similis regi qui plan-
tauit uineas que dederunt fructum bonum longo
tempore. Que fuerunt uinee iste non Religiones
et instituta sanctorum patrum de quibus sitientes refo-
cillabant ceteri illuminabant. Nunc autem
conqueror quod maceria uinearum dissipata est
custodes dormiunt et ingrediuntur fures radices
suffodiunt a talpis. palmites siccantur aridi sunt
et racemi a uentu prostrati concalcent. Propterea
ne omnino uinum deficiat plantabo michi
de nouo uineam in qua tu portabis palmi-
tes uerborum meorum. Amicus meus ponet eos
Ego uero ipse deus apponam pinguedinem gratie
mee. In hanc autem uineam mittam custodes
qui non dormient in nocte. Statuam maceriam
per diuinam caritatem. Stabiliam radices in
ea bone uoluntatis que non suffolientur dy-
aboli temptationibus. Dilatabo palmites ope-
rationis diuine. Dulces faciam racemos opi-
nionis et deuotionis eius multis. Ideo tu qui
debes palmites portare debes esse fortis et sta-
bilis paratus et uigilans ad recipiendum fide-
lis et cauta ad custodiendum ne dyabolus de-
cipiat te. Ille uero qui locaturus est palmitem

debet esse consideratiuus ut ponat eos in loco de
 bito sollicitus et diligens in mumentendo pro frigore
 et ardore. Ideo sta firmus et dilige me toto corde et
 fuge omne supbiaz et assume omne humilitatem
 Serua os tuuz et omnia membra tua ad honore
 meuz obedi sicut tibi pcepam. Discite omni
 hora conscientiaz tuam quantum excedis et quo
 modo surge statim ad me si cadis. Non cure
 mundi honores nec eius amicos quia cum me
 habueris omnia dulcescent tibi et cum tu me per
 fecte dilereris omnia preter me que mundi sunt
 amara fient tibi quasi uenenum.

Hic loquitur xpc ad sponsam ..

Hanc igitur religionem ad honorem amantis
 sime matris mee per mulieres primu et
 principaliter instituere uolo cuius ordi
 nem et statuta ore meo proprio plenissime decla
 rabo. Videlicet *De humilitate et castitate
 et paupertate. Capitulum Danum ..*

Pincipium itaque huius religio
 nis et salutis est uera humilitas et
 pura castitas atque uoluntaria
 paupertas. Ideo nulli licitum
 sit hie aliquid propriuz nullam oino
 rem quis minimam sed nec obolum quod
 dem possidere uel attractare manibus
 nec auri quid hie uel argenti nisi forte

pro intertura alicuius operis auri uel argenti
tactu opus sit ⁊ hoc etiam nō absq; consilio ⁊
licentia abbatisse. Omnia aut̄ necessaria de
abbatissā speranda sunt. s. indumenta regula
ria lectisternia ⁊ instrum̄ta operis nec q̄q;
hēant quod regula nō pmittit.

De lectisternis. Capitulum. Secundum.

Sciendum est aut̄ q̄ lectisternia regula
ria esse debent de straminib; sup̄ illa
uero duo tolaria de burello sine lin
teaminib; ⁊ culcidris sub capite uero est ha
bens cussinus tela coopertus ⁊ cervical
similiter coopertum tela *De indumētis soroz;*

Capitulum. iij.

Indumenta soroz; sint *Capitulum. iij.*
due camisie de albo burello una ppter
quocidianū usum alia ppter lotionem
vna tunica de burello griseo ⁊ una cuculla
cuius manice non longius q̄ ad sumitatē
medij protēdant ⁊ dependentes sinus circa
manum q̄ manualia fructa exercebunt
cum nodo ad instar alay manicay modēa
te ad brachia ostringant. Vnū etiā man
tellum habendū est de burello griseo sicut
tunica ⁊ cuculla quod quidē mantellū nō
sit de fons corrugatum nec accurate cōposi
tum. sed ex parte strictum ⁊ planū totum
habens utilitatis nichil uanitatis. quod ec

5

in estate simplex debet esse in hyeme uero suffo-
foratum nõ pellib; delicatis sed agninus uel
ouinis de pellib; etiam huiusmodi pellitum in
hyeme huius potest. Ipsi quoque mantellum ab
uno palmo terram nõ pungat et nodo ligneo
in pectore colligetur. Ad calciamenta autem
pedum in estate hiant sotulares usque ad talo
et pedules usque ad genua. In hyeme uero sotu-
lares usque ad genua altos suffoatos burello
et pedules eque altos. Ornamenta capitis
erit uicta qua frons et gene circumdant et ex
parte operiat facies cuius extremitates una
acus in occipite iungat super hanc ponat uelum
de tela demgrata quod ne defluat tres acus
adaptabunt una circa frontem et due
circa ambas aures. Deinde super uelum ponat
corona de tela alba cui assuant quique parti-
cile de panno rubeo quasi quique gutte sang-
nis. Prima particula sit in fronte altera in oc-
cipite tertia et quarta circa aures quinta in
medio capitis in modum crucis. Hanc coronam
una acus in medio capitis stabiliet et capiti
coaptabit. Istam autem coronam tam uidue
quam uirgines portabunt in signum continentie
et castitatis. *De bonis diuinis sororum. Cap. iii.*

Sorores omni die ob reuerentiam matris
mee uirginis marie cantabunt sollempniter

57

horas ipsius cum tribus lectionibus tam festiuis
quam priuatis diebus. Omni etiam die signi-
ficato ad uesperos sorores conueniant ad inuicem
et primo dexter choris legat unum Ave ma-
ria et inclinans se alteri choro profunde di-
cat. Indulgete nobis propter deum et preciosissimam
matrem eius mariam si uos uerbo uel facto
signo uel nutu offendimus nos enim si in uo-
bis est aliquod delictum contra nos libentis-
sime dimittimus. Et altero choro similiter in-
clinante et legente ueniamque petente sic ac-
cedant ad uesperos. Ad finem uero omni-
um horarum cantabunt antiphonam. Aue maria.
cum collecta sub hac forma. *Oratio.*

Omnipotens sempiternus deus qui pro no-
bis de castissima uirgine nasci dignatus
es fac nos quos tibi casto corpore seruire
et humili mente placere. *Oratio.*

Oramus et te preciosissima uirgo maria mu-
di regina et angelorum ut eis quos pur-
gatorius examinat ignis impetres re-
frigerium peccatoribus indulgentiam iustis in bonam
perseuerantiam nos quoque fragiles ab instanti-
bus defende peccatis. Per christum dominum nostrum. Amen.
Omnibus quoque diebus festis et priuatis. Ad missam
de misericordia mea per sorores cantetur et omni sabbo sorores
post missam nostris mee cantabunt Salve regina.

De Silentio. Capitulum Quintum. . . .

Ad seruandam grauitatem silentij a summo mane usq; ad post missam cantatam de mie mea nulli loqui aliqd licitum sit.

nisi in casu necessitatis et de licentia abbatisse. finita aut illa missa in locis debitis inter hos usquequo legant benedictiones mente de collatione spuali et obseruantia ordinis de quibus cumq; vere necessarijs licentia loquendi concedatur. Scurrilia uero et otiosa uerba in o loco omniq; tempe penitus caueant. Deince lectis gratis in eccia inter sorores loqui pnt donec uesperos incipiant. Et tunc ee silentiu donec gras post cenam in eccia legerint solite est tenenduz. Illo quoq; medico interuallo quod est inter gras et collatione loquendi licentia condonatur. Incepta uero collatione omni studio silentiu teneat donec in die sequenti usq; ad fine missa cantata fuit de mie mea glors. Et ad omnia silentia iam scripta sorores uniu salit astringant preter eas que ad officia talia deputant que sine loquela copetent non possunt exequi. Omnia eni ronabiliter debent fieri et ut occasio a prauis excludatur.

Quod nulli liceat ingredi monasterium. Capitulum. VI.

Remota omni occasione cuiuscunq; necessitatis siue supplicationis nullus seclartu

uironum uel mulier nullus religiosorum seu aliorum
clericorum claustra monasterii ingrediatur. Collo
quium quoque omnium nisi certis temporibus eis
interdicitur. *Quibus diebus et modis licet mo
nialibus loqui ad civitatem personis secularibus*

His autem temporibus mo *Capitulum .vii.*
niales secularibus loqui possunt semper
sint tamen sociate et de licentia abbatisse lo
quant .s. a nona usque ad uesperas. Et hoc tantum
dominicus diebus et magnis festiuitatibus sanctorum
Non tamen exiitudo sed ad fenestras deputatas
sedendo. Nulli enim post introitum suum licebit
de monasterii claustris exire. Si qua forte
a parentibus uel amicis honestis et caris uide
ri desiderat aperire potest fenestras de licentia
abbatisse et hoc aliquotiens in anno si ac
non aperit fenestram eo copiosior merces ei re
promittitur in futuro. *De ieiunijs mo
nialium. Capitulum .viii.*

In aduentu domini omnes in cibis quadra
gesimalibus ieiunabunt usque ad diem
natiuitatis mee. Feria quoque sexta et
proxima ante dominicam .xl. ieiunare incipi
ant in cibis quadagesimalibus usque ad pas
cha. Feria uero sexta prima post ascensi
onem meam usque ad festum pentecostes iei
unabunt in piscibus et lacticijs. A festo

7
aut exaltationis scē crucis ieiunabūt usq;
ad festum scī michaelis in piscib; 7 lactici
nis. A festo etiaz oīuz scōrum usq; ad adue
tum ieiunabūt in piscib; 7 lacticiis. Hys
aut dieb; infra scriptis debent ieiunare i pa
ne 7 aqua .f. ante quatuor solēnitates vir
ginis nr̄is mee. Purgationis. Annuntiati
onis. Assumptionis 7 Natiuitatis. In ingi
lis omniū aplōrum hoc excepto q; ubicūq;
duo apli in una solempnitate cōbinantur
ut puta petri 7 pauli. Phylippi 7 Jacobi. Sy
monis 7 Iude ieiunū unius diei stabit pro
ambobus. Johannis ante portam latina
Johannis baptiste. scī adythaelis archāgli
Omniū scōrum. Parasceus. Et ante solē
nitates corporis mei. Hys supradictis dieb;
oni in pane 7 aqua ieiunabūt. Et est sci
enduz q; in omib; ieiunjs excipiente sunt
egrote 7 antique. Sic 7 talit; q; in ieiunjs ec
clesie forma ecclie seruetur. In ieiunjs
uero istaz constitutionū excipere 7 dispēsare
possit Abbatissa scđm suam discretionem.
Illis quoq; compatiendū est que intelligūt
ad pagenda officia sua uere debiles existere
dum ieiunant. Ceteris aut; tempib; tocī
anni in omī ebdomada quater uescant
carnib;. .f. die dnico. die lune / die martis

7 die iouis in cenis autē istoz diez piscibus
nescant 7 lacticiis. Die autē mercurij absti-
nebunt a carnibz tam in prandio quam in
cena licet tñ illo die nesci piscibz 7 lacti-
ciis. In sextis ferns totius anni ieiuna-
bunt in cibz quadragesimalibz Sabbis qz
in piscibz 7 lacticiis ieiunabūt. Preterea
omnibz alijs ieiunabilibz diebz scdm sta-
tuta ecclie ieiunabunt

De modo receptionibz monialū. Cap. ix.

Siqua ad Religionem suscipi rogauit
nuquaz ante unū annū integrē
recipiat. Sed dicat primo reuertere
ad nos post tres menses 7 interim delibera-
bimus de te. Cūqz statuto tpe redierit. In-
quirat ab ea Abbatissa quo desiderio petit
religionē quibusue uinculis tenet in mū-
do 7 auditis causis eius 7 pposito dicat ei
filia qñqz sub specie boni latet falsitatis
laqueus 7 inconsideratio futurorū multos
subplanta t. Reuertere ergo ad nos post
aliqs menses 7 ostende nobis desiderū tuū
Si pseuerat in bono reuertente ergo illa 7
humiliante se sicut prius predicentur ei
dura 7 aspera ordinis / contemptus mundi
7 obliuio parentū que omnia si se suatura
promiserit tunc circa finē anni omnis t

congregatio consentiet in eam. que si talis
 persona fuerit q̄ de eius uita non est dubiu;
 in ip̄o principio petitionis eius om̄s consentire
 p̄nt in eam. Sed ante annū ad introitū ⁊ pro
 fessionē seu habitus receptionē nullatenus ad
 mittat ⁊ tunc in fine anni q̄n recipit utraq;
 pars renūtiat anno pbationis qui consuevit
 fieri in alijs religionib; infra monasteriu;
 Acepto itaq; consensu ingressionis mittatur
 pro ep̄o diocesano qui rogatu ueniens conse
 crabit eam. Sed anteq̄ p̄ntet ep̄o consecra
 da tondet capillis ab Abbatisa scdm mo
 rem monialiu;. Veniens autē ep̄e uel aliu;
 ep̄e de licentia sua uel alterius qui iurisdicō
 nem ordinariam tunc h̄t in illa diocesi dese
 dat ad ianuaz ecclie ⁊ eam que religionem
 ingressura est expectantē. Ep̄us autē fores ⁊
 interroget dicens. Es tu libera ⁊ ab uinculo
 ecclie immunis. s. cōiugii. uoti ⁊ excoicatiois.
 Que si r̄iderit uere libera sum. Subiungat
 ep̄e nūquid pudor aut dolor mundane adūsi
 tatis compellit te ad religionem. aut forte co
 pia rebitoz tuoz nō solutoz coartat te. ⁊
 R̄espondente illa nequaquā dolor aut pudor
 aliquis incitat me ad ista. sed feruens amor
 xpi ⁊ om̄ia rebita mea iuxta facultatē meā
 iam solu. Tunc adhuc addat ep̄e p̄ctis inq̄o

ingressus huius religionis in nomine ihu xpi
et in honore sanctissime marie eius. Dicente illa
Peto. Introducat eam tunc episcopus in ecclesiam dicens.
Ecce nunc illa digne ingreditur hanc religio-
nem et cum ingreditur ecclesiam ferat ante illam
uerillum rubrum in quo ymago corporis mei
passi depicta sit ex parte una et ymago ma-
tris mee ex altera ut aspiciens noua sponsa
signum noui sponsi in cruce passi discat pa-
tientiam et paupertatem. Et aspiciens uirginem
matrem discat castitatem et humilitatem.
Introducta igitur illa in ecclesiam statuatur
circa fores ecclesie et episcopus in aliam partem modi-
cum ab ea secedens consecrabit anulum eius
accensis aut duabus faculis que ante ueril-
lum ad eam accense portabuntur et ardebunt
quas diu missa celebrat dicat episcopus. **Oratio**

Omnipotens sempiternus deus qui de
sponsasti tibi sponsam nouam in misericordia
et miserationibus benedic anulum istum
ut sicut exterius famula tua signum noue
sponse portat in manibus sic interius fidem
et caritatem portare mereatur. In
nomine et patris et filii et spiritus sancti
amen. Deinde benedicto anulo episcopus appro-
pinquans ad famulam dei dicat. Tu debes
promittere deo et michi ex parte eius te obe-

dire prelati tuis et scdm regulam saluatoris
 uiuere usq; ad finē uite tue. Et tunc moniali
 uel frater recipiendus respondeat. **Modus pro**
fessionis. Ego soror uel frater. **N.** fatio pro
 fessione et promitto obedientiā deo omnipotē
 ti et beate marie semp uirgini, bte brigide et
 tibi epō ex parte eoz et Abbatisse aut generali
 confessori monasterij si frater est et successorib;
 tuis uiuere sine pprio et in castitate scdm Re
 gulam sancti Saluatoris usq; ad mortem. **D.**
 Et tunc subiūgat epō. tali intentione oportet
 te dare fidem deo tuo et uouere ut nichil oio
 sicut deū tuum diligas et toto desiderio uenit
 tibi assentire in ipm. Tunc rideat illa. Assē
 tio in deum meū toto corde et tota mente of
 ferens me illi in omni simplicitate cordis. **~**
 Cui sic itez ridet epō. Et ego ex parte dei om
 nipotentis et unigeniti filij eius dñi nrī ihu
 xpi assentio in te et legat istam orōnem. **~**

Cuius opē yhe xpc uerus deus **Oratio.**
 et uerus homo qui in utero uirginis de
 scendere est firmet in anima tua et tu
 in ipō. In nomine **+** patris et filij **+** et sps
+ sancti. Amen. Deinde imponat anulu;
 digito dextre manus eius dicens. Būdicō
 te in sponsam dei et impetuum eius posses
 sionez. In noie p̄ris **+** et filij **+** et sps sci **+** Am̄.

Aurea uerba et in die
 milies relegenda et sin
 gula singulis fratru so
 ruzq; cordibus imprimē

Post hec ep̄s accedens ad altare incipiat missā
cantando de sc̄a trinitate ⁊ famula dei interi
stabit inferius iuxta sc̄iarum sum̄ at̄ incipit
offertoriū ip̄a procedens ad altare offerat et
statim redeat ad locum suū deo uero offero
rio uestimenta eius que regula iubet habere
pparata a cōuentu apportent̄ ad altare ante
ep̄m que ip̄e benedicet legens istaz orōnem

Domine ih̄u xp̄e qui non uis **Oratio.**
mortē p̄ccōrum sed desideras p̄niam
quesumus clementiaz tuam ut hec uesti
tamenta que in signū humilitatis ⁊ penitēcie
hec famula tua ferre proponit tu benedicere
⁊ digneris ut uanitate huius seculi relicta
te per ueraz humilitatem induere mereatur.

In nomine ⁊ patris ⁊ filij ⁊ spiritus ⁊ sc̄i
amen. Vestimentis ergo sc̄ificatis unus cle
ricorū uocab̄ famulam dei ad altare an̄ ep̄m
que nudis pedibz incedens ⁊ exterioribz uesti
mentis ante altare se exuens in una tunica
remaneat consecratū habituz susceptura. In
duatur deinde per ep̄m tunica regulari dice
te ep̄scopo hanc orōnem. **Item alia orō**

Deus omnipotens det tibi uerā penitē
tiam in tua conscientia ⁊ p̄sc̄am contri
tionem in corde. In noīe ⁊ patris ⁊
⁊ filij ⁊ spiritus sancti. **A ND E H.**

Deinde munit pedes suos sotularibus dicente
Episcopo . hanc orationem . **Oratio.**

Dominus ih̄s xp̄s faciat r̄m̄ gressum
pedibus tuis ⁊ det tibi nunc sic procedere
in uia salutis ut nūq̄ amplius desentia
p̄o donetq; tibi de peccis commissis emendationē
ueraz ⁊ de futuris cautelam . In noīe ⁊ p̄ris et
filij ⁊ sp̄s sc̄i ⁊ Amen . Cū at̄ induit cuculla
dicat episcopus . **Oratio.**

Dominus ih̄s xp̄s spes oīuz xp̄ianorum
det tibi spem ⁊ fiduciaz in aīo tuo ut sic
speres de dei mīa q̄ nō obliuiscaris eius
iustitiam ⁊ sic timeas eius seueritatem q̄ nō
negligas eius pietatem ⁊ bonitatē . In nomie
patris ⁊ filij ⁊ sp̄s sc̄i ⁊ Amen . Deinde ad
aptato mantello . dicat ep̄s . **Oratio.**

Hec attende et letare

Dominus deus om̄ps principū uere fidei
corrobozet ⁊ confirmet animā tuā i uera
fide ⁊ det tibi que credenda sunt credere
⁊ usq; ad finem uite in bono incepto persistere
In noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄s sc̄i ⁊ Amen .
Deinde cōiungatur mantellum cum nodo li
gneo dicente Episcopo . **Oratio.**

Dominus nr̄ ih̄s xp̄s qui p̄pter nimiaz
caritatē qua dilexit nos ligno crucis
affixus est ⁊ amarissima morte damp
natus ip̄e animam tuaz configat ⁊ transuer

beret transfuerberet memora passionis sine ut
caritas tua ad solū deū ferueat ⁊ ignis cari-
tatis diuine amplexans te tribuat tibi reges
in suo bñdicto brachio in quo omīs scī requi-
esunt. In noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄s scī. Amen
Postea ip̄a uelabit caput suū uicta ep̄o im-
ponente acū ⁊ dicente. **Oratio.**

Dominus nr̄ ih̄s xp̄s sit tue anime iūm-
braculū ⁊ refrigeriū ut nulla ei nociua
nocere ualeant. In noīe p̄ris ⁊ filij
⁊ sp̄s scī. Amen. Imposito autē uelo di-
cat Ep̄scopus. **Oratio.**

Dominus ih̄s xp̄s det intellectu tuo spi-
rituale lumen ⁊ sapiam. ut terrena oīa
⁊ que aīe tue sunt notina ante oculos tuos
sint mortua ⁊ uia que ducit ad celestia illuēt
ante aīas tuas quatenus eū qui te elegit cog-
noscere possis. In noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄s
sancti. Amen. H̄ns finitis reuertat famlā
dei ad locū ubi stabat prius. Et ep̄s p̄sequat
missam qui eū uenerit ad partē illā; misse
in qua sacerdos in sponsali missa solet t̄ouer-
tere ⁊ bñdicere sponsum ⁊ sponsam. cōuertat
⁊ ip̄e se ep̄s ⁊ uno clerico uocante famulam
dei ad altare ip̄onat ei coronā sup uelū dicens.

Dominus nr̄ ih̄s xp̄s stabiliat **Oratio**
signū suū in te quod capiti tuo ip̄ono

11
et dirigat uoluntate tuaz in omib; que nunc
uouisti. ut firma sis et constans. et fatiat te
coronari corona iusticie iuxta benignam uo-
luntatez suam. ut ei qui in trib; psonis est
unus deus. uniat insepabiliter anima tua.
In noie patris et filii et spiritus sancti Amen. ❖

Deinde mittat eam in coronam dicens. ∞

Ihesus christe configat dilectione sua cor tuum
et animam tuam. ut nullius temptationis sti-
mulos expauescat. In noie patris et filii
et spiritus sancti Amen. Hinc finita reuertat fa-
mula dei ad locum suum priorum usque ad finem
misse. qua finita unus clericorum uocet eam ad
altare dicens. Procede sponsa christi ad altare
et ipsa igitur procedens humiliet se ad ueniam super
faciem suam. et episcopus fletis gemitibusque clericis sin-
gulis legat letanias orando omnes sanctos pro famula
dei. accedat prostrata et legat super eam absoluti-
ones peccatorum. et sic absolute precepta. illa signans
sumat corpus meum. quo sumpto. quatuor so-
rores aperta ianua per quam famula dei intratu-
ra est. exeant celerius. et feretrum quod terra
superiecta ante ianuam. ante inchoationem mis-
se statuendum est. inferunt in monasterium. De-
inde episcopus accedens ad eandem ianuam subsequen-
te famula dei cum duobus faculis et clericis ymnis.
Veni creator spiritus decantantibus. Assignabit

et Abbatisse expectanti eam ad ianuam cum con-
uentu dicente episcopo abbatisse hec uerba .

Ecce coram deo et sanctis omnibus et in faciem sancte
ecclesie commendo animam istius sponsae dei in ma-
nus custodie tue que si per negligentiam tuam
lapsa fuerit Sponsus suus ihesus christus requiret e-
am a te. Conserua igitur et custodi depositum
dei ut cum rationatio queret eam sanctio-
nem reassignes quaz sanctam suscepisti. Cui res-
pondeat Abbatisa grandis thesaurus est
iste pater hinc et labor difficilis nec ad ista
uires mee suppetunt. Vex tam precibus tuis
adiuta et de adiutorio dei confidens fatiam quod
iubes. Et sic famula dei per totius introducta clau-
dat ianua et ipsa statim ducatur ad capitulum et
de inde per octo dies nulla artabitur discipli-
na sed inferius stabit in choro. Completis
autem diebus octo astringatur sicut ceterae ad obse-
uantiam ordinis et iuxta ultimam in choro et
in mensa statuatur. **De numero sororum et sa-
cerdotum diaconorum et laycorum. Capitulum decimum.**

Sorores erunt Sexaginta et non plures
que clericos habebunt qui cotidie de quibus
missam et officium quod habetur in ecclesiis
cathedralibus illarum terrarum in quibus huiusmodi monas-
teria sunt decantabunt. Ipsi quidem a mo-
nasterio sororum sint omnino separati unam per se

habentes curiaz in qua habitabunt et de curia introitus in ecclesiam et chorū inferiores habent. chorū uero superiorū erit superius sub tecto ita tamē quod sacramenta uidere et officium audire ualeant. Ipsi quidem sacerdotes debent esse xiiij. iuxta numerū xiiij. apuloꝝ quoz pauluꝝ terentius decimus nō minimū laborem sustinū. Deinde quatuor dyaconi qui etiam sacerdotes pōt esse si uolunt et ipsi figurā hnt quatuor p̄cipuoz doctoꝝ Ambrosij Augustini Gregoꝝ rii et Ieronimi. Deinde octo layci qui laboribus suis clericis necessaria ministrabūt. Cōputatis igit̄ sexaginta soronibꝫ xiiij. sacerdotibꝫ quatuor dyaconis et octo eoz sunt tantis omniū p̄sonaz erit numerus quant̄ erat xiiij. apuloꝝ et septuaginta duoz discipuloꝝ.

De habitu fratrum omniū

Sacerdotes omnes **Caplin undecimū** et fies duo subtunicalia alba de burello et unam tunicaz de griseo burello hēe p̄nt. et cucullam de burello griseo cui assūtuz sit caputeuz et sup̄ cucullaz mantelluz de griseo burello. Pelliciu quoq; et foratura sub mantello de pellibꝫ agnūis uel ouinis dū necē fuerit habeant. Ipsi quoz sacerdotes xiiij. ob reuerentiam mee passionis portabunt in mantellis suis ad sinistra

partem crucem rubeaz de panno assutaz / 7 in
medio crucis modici rotundi panni albi ppe
mysteriuz mei corpis quod cotidie ymolant.
Dyacom aut quatuor portabūt in mantellis
sins circulu albu ppter icomprehensibilez sa
piani quatuor doctor quoz figuraz gerunt
in quo circulo quatuor particule rubee fce in
moduz linguaz assuant qz sps scs inflāmau
eos de excellentia deitatis / de misterio incarna
tionis mee / de uanitate 7 contemptu mundi /
de premijs iustoz / 7 penis maloz. Fratres at
layci in mantellis sins cruce albam portabūt
ppter inocentiaz in qua cruce sint quasi quinqz
particule rubee ob reuerentiaz quinqz uulnez
meoz. Sacerdotes uero 7 frēs hēant calceos
usqz ad talos 7 caligas in estate / In yeme
autē sotulares suffozatos burello 7 caligas.
Et est scienduz qz isti frēs nūqz debent esse
plures in monasterio q̄. xxv. qui eodez mo
7 eisdem locis 7 benedictionibz p ep̄m recipiē
di sunt 7 cōsecrandi quibz sorozes excepto qz
pro anulo recipiet ep̄s manus fr̄m cum b̄n
dictione qua ip̄onit sorozibz anulus 7 pro
uelo imponat ep̄s manus suas sup capita
eoz eisdem uerbis quibz ip̄onit sorozibus
ueluz. Pro corona uero fiat crux cum bene
dictione qua imponit corona. Tonsuraz eē

hēant frēs sicut in alijs monasterijs. Post mis-
sam autē locabit eos ep̄c in curia fr̄m de qua
nūq̄ egredient nisi in ecciam uel nisi i graui
et inuitabili casu necessitatis.

De electione

Abbatissē et confessoris ḡnālis monasterij.

Abbatissa eligatur a **Caplin duodeci**
conuentu electa uero legitime ab ep̄o
confirmet. que ob reuerentiaz beatissie

uirginis marie matris mee cui hic ordo dedica-
tus est caput et d̄na esse debet quia ip̄a uirgo an-

Abbatissa gerit uicem in terris ascendente me
in celos caput et regina extitit ap̄lorum et dis-

apuloꝝ meoꝝ. Abbatissa etiaz unū de trede-
cim sacerdotib; in que ip̄a unacum om̄i cōgre-

gatione soroz et fr̄m consentit in confessorē
omniū eligat. Ip̄m q; ep̄s confessorē ḡnālē

monasterij constituat et confirmet cui aucte-
ligandi atq; soluendi corrigendi et reforma-

di plenarie ab ep̄o concessa. Omnes sacerdo-
tes et frēs sicut sorozes abbe in om̄ib; obedi-

ant contra preceptū eius nichil omnino ut
ne minimū quid fatientes. Qui tamē ḡnāl̄

confessor preter iudicia fr̄m et cōseruationē
ordinis absq; consiliū Abbatissē nichil oīo

fatiat que quia caput monasterij est de ne-
gotijs est consulenda. **De officio predi-
catis et confessionis fr̄m sacerdotū. Cap^m xij.**

N.
A.

Sacerdotes uero isti tredecim tñ modo dño
offitio studioq; 7 orõni uacare debēt mul
tisq; alijs se implicare negotijs. Qui q̄c̄
omni die dnico euangelũ illius diei in ipsa
missa om̄ib; audientib; in materna lingua
exponere teneant. Cunctisq; solemnitatibus
quax uigilias seu profesta ieiunant in pane
7 aqua atq; alijs quib;cuq; festis uigilijs ha
bentib; debent publice predicare. Confessorie
generalis ad minus ter in anno oĩuz sororum
sacerdotũ 7 fr̄m conscientie p confessionem
patefiant. Et qz oĩuz sc̄ie plures in anno
per confessionē sunt purgande licitum sit ipi
generalis cõfession de xij. sacerdotib; quotquot
noluerit eligere ad confessiones audiendas
qui omni die ad satisfaciendũ de hoc sacram̄
to unicusq; confiteri uolenti sint parati. *¶*

Quib; dieb; moniales cõicere debeant. Cap

Omib; dieb; festiuis quorum *xij.*
uigilie uel profesta in monasterio ie
iunant in pane 7 aqua 7 in cena mea
7 in die pasce 7 ascensionis pentecostes 7 na
tiuitatis mee om̄s cõmunicabunt. Alie at
moniales quib; deus deuotionē maiorem in
spirauerit si feruenti desiderio petant cum
consilio confessoris sui omni sabbo possint
cõmunicare. *De Capitulo tenendo 7 de pena*

Imponenda moniali hñti pprium . Cap. xv.

Quonia quinta feria teneatur capitulum
 ubi si qua deliquerit in aliquo corrigat.
 Soror aut que in infirmitateprehendit
 aut confitetur aliquid hñe pprium, absoluetur
 quidem a confessoze, sed penitentia debita sus-
 tineat et compleat recepta sanitate. Illa uero
 que sana est et deprehendit hñe quid pprium, nec
 seipam prodiderit et tribus testibus fuerit conuicta,
 sedebit in pauimento habitura prima die capli
 scilicet quinta feria prebenda sic ahe sorozes, et feria
 sexta sit in pane et aqua. Istis etiam duobus
 diebus non ingrediat ecciam et hons quibus celeb-
 tur opus dei in ambitu manens, et nulli soroz
 aliquid loquens, oium exreuntiu de ecclia uesti-
 gijs se prouoluat. Vespis aut dictis in sexta
 feria exreunte conuentu in ordine suo Abbatissa
 sequens conuentu, cum ad illam monialem in
 pauimento iacentem uenerit erigat eam et da-
 ta manu ducat ad altare in choro soroz sequen-
 te conuentu et orante pro ea ubi absolutione
 precepta a sacerdote extra ad cratem existente
 reuertat ad ordinem suum. Si aliqua aut moni-
 tur habens quid pprium et confessa non fuerit
 loto corpore eius et posito in feretro portetur
 ante fores ecclie et dicat Abbatissa pñte et au-
 diente conuentu, hec ppter pprietatem fallente

N. q. ista absolutio in
A. tenetur a doctoribus.

dyabolo grauit contra deum et ordine peccauit.
Oremus pro ea ut remittat ei deus peccatum hoc quod
misericors est. Et dicto ab omnibus Ave maria
absoluat a confessore. Deinde corpus eius sta-
tuat in medio chororum et circa finem missae et
portet a sororibus ad ianuam ecclesie qua aperta fratres
ingredientes deferant corpus et debito modo
sepeliatur. **Quod non recipiant moniales io-
calia nec aliqua dona. Capitulum. xvij.**

Si aliqua dona seu iocalia a parentibus uel
amicis alicui fuerint transmissa nequod
suscipiant propter uotum seu professionem
sciam. Sed nec ipsa Abbatisa licentiam habendi
aliquid proprium alicui concedat licet a paren-
tibus eius cuiuscumque dignitatis existant super
hoc sollicitata fuerit. Quia sicut a scintilla
generatur ignis sic a proprietate dampnatio
que laudabilem in monasteriis resandit uir-
tutem et communem corrumpit equitatem.
Caneat ergo sollicite ipsa Abbatisa ne quasi
libera utens potestate hoc delectetur peccato. Aut
notabilis in habitu preteris appareat quod tanto
preclariore ceteris tanto sollicitius debet precep-
ta regule obseruare. **De Constructione mo-
nasterii et dotatione et qualitate omni anno
computatis expensis monasterii omnia superflua
pauperibus largiatur. Capitulum. xvij. w.**

157

Construenda quippe primū est ecclia et
monasterium soroz / atq; curia sacero
rum in suis locis ut dictū est superius.
Et postea introducendus est ibi cōuentus. Et
si forte fundatores in brevi plene totū mōste
rium et curiā p̄ficere in edificijs nequiverit
tunc oīno cauendus est ne unq̄ instituatū
ibi conuent⁹ anteq̄ in t̄m fabricate fuerint
ibi tante domus ⁊ edificia q̄ sine tribulati
one ⁊ metu possint moniales ⁊ fr̄s intus ī
habitare secure. Sed nec pauiores sorores
antea ibi introducende sunt quā ut sufficien
tes sint ad officii suū decantandū. Nec pa
uiores sacerdotes q̄ q̄ ip̄i etiā ad cantandū
omni die ⁊ te tempe officium sint ualentes.
Tunc autē libere in monasterio collocent⁹ ⁊ p̄ea
tot alie p̄sone q̄ numerus p̄noiat⁹ sorozū
et fr̄m compleat⁹. Deinde postq̄ monasteri
um constructū ⁊ donatū fuit p̄ fundatores
uel fundatrices ad sustentationē prediū nu
meri carū p̄sonaz taliter q̄ tam in anno
ferili quāz sterili hēant p̄uentus ⁊ reditu
sufficiētes ⁊ etiā ad supportationē onerū pre
fator. Nequaquā postea ab alijs intrantib⁹
ip̄m monasteriū seu ab alijs p̄sonis p̄dia
uel reditus eidem monasterio tribuant⁹.
Iam qn aliqua p̄sona fuit in ip̄o monaste

rio mortua recipiat alia loco ipsius fm ordinē
supradctm sed uestimenta psonē mortue una
cum prebenda eius in cibo ⁊ potu omni die q̄
usq; alia in locū suū intrauerit paupib; ero
gent. ¶ Ante festū omnū scōz annuatim
computari ⁊ prescri debent uictualia seu pecu
nia anni subsequēntis. Et omnia que tūc
remanēt de uictualib; seu pecunia anni tunc
instantis in crastino oīz scōz hoc est in die
cōmemorationis aīaz paupib; indigentib;
largiant. Et ppter hoc nō oportet monasteri
um aliqua hospitalitate grauari. ¶ Sciendū
est etiā q̄ si aliqui uictualia sequēntis anni
uidētur nō sufficere tunc de pecunia ⁊ uictu
alib; iminentis anni tm̄ seq̄ti anno addatū
quātū necesse est ⁊ nō plus si abbatissa aīe
sue piculū uoluerit euitare ⁊ postea quicquid
remansit egenis tribuat. Quocienscumq; uō
noua uestimenta assumunt uetera pauperib;
erogentur. Sciat etiā abbatissa q̄ si plures
domos fabricari fecerit q̄ inhabitantū mo
nasteriū uera erigit necessitas siue etiā do
mos supbas constru fecerit tam graue hoc
sibi imputabit p̄m̄ sicut si a pauperibus
meis ppriū uictum ⁊ uestimenta spohasset.
Deinde cum aliquis offert filium suū ul' filiā
in monasterio pro elemosina sed nō redditū

aut predia postq̄ monasterium iam sufficienter
 fuerit dotati de predijs tempore dotationis
 monasterij prius datis. Sed ne uacue appare-
 ant in conspectu dei sui decens est q̄ offeratur
 aliquid. Oblatio aut̄ illa nõ sit coacta nec a cõ-
 uentui prefixa aut p̄tionata sed sit in beneplaci-
 to ⁊ uoluntate offerentis ut q̄ntuz potuerit uel
 uoluerit dare cum gr̄arum actione recipiatur.
 Personæ aut̄ que ex toto sunt paupes etiam si
 nichil offerant gratis suscipiant̄. Porro quecũ
 q̄ sic oblata fuerint nullatenus in utilitatem
 monasterij uertant̄. sed paupib; ⁊ ecclijs in di-
 gentib; erogent̄ nisi forte tunc monasterijz le-
 gitima ⁊ inuentabili necessitate coartetur ~
 Preterea a quocumq; aliqua cõuentui oblata
 fuerint p̄t̄ oblationē illaz p̄sonaz religionē
 ⁊ monasteriũ intrantũ que uacue non debent
 ingredi nullatenus recipiant̄. Si uero cõuentus
 legitima ⁊ intollerabili necessitate grauatus ob-
 lata suscipere compellit̄ tunc attendat̄ prouide-
 ⁊ curiose inquirat̄ si forte illa oblata fuerit de
 male acquisitis. Et habita deliberatione sup hoc
 dicat Abbatisa offerenti. Preceptũ nobis est
 nichil debere recipere nisi de certis ⁊ bene acqui-
 sitis. Rogo te reuertere tali die ⁊ examinata so-
 licite oblatione tua offer eam deo tuo corã tes-
 tibus. Quo reuerso cũ testimonio recipiat̄ oblatõ

eius et conuentus orabit pro eo et inter beneficos
reputet. Si autem dubium est utrum illa oblata bene
acquisita sint an male, alijs autem sentientibus sic
alijs uero sic nullatenus suscipiantur quacumque
cogente necessitate tamen uoluntate eius in
dicata conuentui orabunt omnes pro eo propter
caritatem. Qui uero ex feruenti offerunt aliqua
desiderio offerunt aliqua conuentui nec tamen
conuentus eis indiget dicat eis a conuentu. Nos
quidem libenter suscipimus dona tua et te in ca-
ritatem nostram colligimus. Verum quod istis tuis
oblatis non indigemus suademus tibi et hu-
militer supplicamus ut oblata ista ex parte
nostra et sub nostro nomine tribuas pauperibus et ecclesijs
quibus tibi dicemus. Et si hec permiserit et fecerit
petitio eius exaudiat. scilicet quod particeps sit o-
rationum conuentus.

*De numero altarium
et ornamentorum ecclesie. Capitulum .xviii.*

Sciendum est etiam quod xviii. debent esse
altaria et quodlibet altare uno conten-
tebitur calice. Summus uero altare duos
habeat calices cum duobus paribus ampullarum
et duobus paribus candelabiorum. Vnam quoque
cruce[m] et tria turbula quorum unum habendum
est feriis singulis diebus. duo uero in festi-
uitatibus. et unam pixidem pro corpore meo.
Insuper omnino caveatur ne plura de argento

uel de auro in possessione habeant monasterij
 quoniam nec aurum, nec argentum sine gemas
 Sed gratiam meam continuis studiis deuotis o
 rationibus et diuinis laudibus sibi coaceruabunt
 pro thesauro. Licebit etiam reliquias sanctorum
 auro uel argento seu gemis secundum ipsarum
 mensuram sine omni superfluitate operiri.

Libri quoque quotquot necessarij fuerint ad
 diuinum officium pagendum habendi sunt plures
 autem nullo modo. Illos autem libros habeant quos
 quot uoluerint in quibus ad discendum est
 uel studendum. Preterea unumquodque altare
 duobus ornamentis et duobus paramentis pro
 dies festiuos et feriales contetur. Plum quoque
 nunquam in possessione propria monasterij nisi
 simul habeantur de omnibus rebus suprascriptis.

De etate intrantium hanc Religionem.

Nulla sororum ante *Capitulum. xix.*
 decimum octauum annum etatis unquam
 ad istam religionem suscipiat. nec ante
 consecrationem monasterium ingrediat et si oes
 in eam consentiant ante annum. Sed nec ali
 quis clericorum seu fratrum ante. xxv. etatis annum
 profiteatur in ista religione. *Et sorores si*

sunt ociose. Sed laborent tempore debito. Cap. xx.
Mater mea omne tempus suum tribus distinxit
 temporibus. Unum quo laudant deum ore

fuo / Et aliud quo manibus suis ei fuit / Ter-
tium quo corporis infirmitati compatiens neces-
saria tribuebat ei iuxta modum. Sic sorores om-
ni tempore quo diuini non interfuit uel letum
et tale tempus fuit quo licite laborare possint
tunc etiam manibus suis laborent ut sicut michi
fuerunt ore sic fuerunt et reliquis membris. Et
iste labor non sit ad aliquod mundi uanitatem
non ad aliquod proprium lucrum sed sicut labor
mris mee pro honore dei et ecclesie et pauperum
utilitate. Omnia tua opera sua fatiant cum con-
silio et licentia Abbatisse. Nunquid ego ipse om-
nium deus fui in mundo sine labore nunquid non
laboraui eundo docendo patiendo. Nunquid apostoli
mei fuerunt sine labore quibus bene omnia potui-
ssim sufficienter dedisse. Sed tamen ipsi omnibus
membris suis fuerunt michi deo suo et ut
per laborem corpalem aptiores essent ad laborem
spiritualem. **De mensura ciborum taxanda**

Sancti mei non ideo affligebant corpus suum quia odiebant illud
sed ut temperarent illud ad finem de-
sini ad quod finem erat. Nec ideo affligebant
quia crederent se ex eius afflictione dignos esse
regno meo absque meritis meis ad regnum meum
quia etiam si homo centies occideret corpus
suum non tamen ex meritis suis esset dignus

habere meū regnū si cum iustitia mea procedere
 contra eum. Ideo hoc michi carum est et accep-
 tabile ut homo sic indulgeat corpori suo tamq̄
 umento infirmo put stare potest in seruitio
 meo. Non ut luxuriet uel delicias dissoluat. sed
 ut necessitati cum discretionē satisficiat. et prout
 natura infirma petit. Ergo quia difficiliter oēs
 suant modū. Ideo ut occasionē maiorem boni
 habeant mensura omnib; constituat equalis no-
 bili et ignobili paupi et diuiti cuius mensura et
 q̄ntitatem nouerit ille ordinare qui in se infir-
 mitates per experientiaz maturā in uita spūali
 iam didicerat q̄ scire ordinare mensuraz pro-
 batione adiscatur et patientia in discretionē p-
 ficiatur. *De loco ubi confiteri coicare et loqui
 debent moniales. Et de Rota monasterij per
 quam accipienda sunt necessaria. Cap. xxij.*

Sorores confessiones suas fatiant ad fe-
 nestras seu crates ferreas ita ordinatas
 q̄ audiri quidem possint nime autem
 uideri. Coicare autē debent ad fenestras ubi audi-
 ri possint pariter et uideri per quas corpus meū
 et calix possit eis libere ministrari. Sed q̄i de a-
 lijs corporis aut anime comodis confessori aut a-
 licui presbiteroz seu fratru loqui uoluerint tūc
 ad alias fenestras ubi possint etiam audiri sed
 non uideri sedeant ibi prope parietem. In Rota

uebat Ter
 atiens need
 sorozes om
 t uel lion
 are possim
 sicut mich
 mbz. Et
 anitatem
 sicut labor
 et pauper
 nt cum con
 ego ipe om
 niq̄nd nō
 tūqd aph
 omia pot
 omnibus
 suo et ut
 do laborem
 i tarant
 italū xii
 hebāt illu
 ntium de
 ligebant
 dignos et
 un meum
 t corpus
 et dignus

habet

quedam habeatur per quā accipienda et mit-
tenda sunt necessaria. Nulla autē sororum
ibi aliqua loqui uel audire presumat nec acci-
pere aliqua uel emittere sine sacra et licentia
abbatissae excepta illa moniali que deputata
est ad custodiam eiusdem rote que officii sui
faciat sine forma per abbatissam traditam. Cau-
atur etiam ibi et in omni loco nisi dum confessi-
ones ad fenestras deputatas audiunt ne ali-
qua soror ad audiendum sine loquendum alicui
sine praesentia aliquarum sororum inueniat sola que omnia
uerba audiet sicut ipsa. Prohibeat etiam ne
unquam confessor seu aliquis presbiterorum aut
fratrum monasterium ingrediatur nisi quando infirmi
congrua sunt sacramenta tunc autem ingre-
diatur confessor sed nullo modo solus ymo
aliquibus honestis fratribus ipsi sequentibus.

*B. hoc an-
plurimorum licet.*

Mortua uero aliqua sorore omnis presbiter et frater
cum confessore ingrediatur cum cantu et orationibus
corpus ad sepeliendum deferendo. *De dyocesi
sanus Episcopus sit uisitator huius Religionis
Capitulum. Vigésimum Tertium.*

Episopus in cuius dyocesi Monasterium
est erit tam sororum quam fratrum pater
et uisitator necnon et uir in omnibus
causis seu casibus sorores aut fratres tangentes
Ipseque demum oportet continue sollicitum et

aut

diligentem esse speculatore si regula et constitutio
 nes iste in omnibus punctis observant ne conti
 gat hec salubria statuta ab aliquibus sororum
 aut fratrum parvipendi. Princeps regni seu terre
 in qua est monasterium erit eis responsalis et
 defensor in omnibus necessitatibus. Papa vero
 super utroque .s. principem terre et episcopum erit eorum
 tutor caritativus si eius adiutorium postulave
 rint necessitate aliqua compellente. Quicum
 que monasterium huius religionis construere
 voluerit nullatenus sine voluntate et licentia
 pape hoc presumat. Deinde istis constitutionibus
 per papam confirmatis inquirent aliqui de
 notis fratribus de regulis benedicti vel bernardi quod
 istis constitutionibus addendo inscribant quomodo
 excessus emendandi sunt in monasterio et
 quomodo sepeliende sunt persone monialium et fratrum
 ibi morientium et qualiter visitabit episcopus et pro
 quibus casibus ingrediat monasterium episcopus
 vel alie persone ut puta Medici vel magistri
 qui aliqua debeant laborare et reparare in mo
 nasterio etc. Adclatur etiam de forma electio
 nis Abbatis de modo institutionis officialium
 exprimant loca in quibus silentium est suandum
 sicut ecclesia chorus et refectorium dormitorium
 et alia loca in quibus silentium suandum est. Et
 omnia alia necessaria que in hys verbis non nar

rant ad huius regule roboracionē assumantē
de regulis supra dictis. *¶* quedam fossa debet
esse semper aperta in monasterio. et quoddam
feretrum ante ingressū ecclie in clauistro --
Capitulum Vigessimū Quartū.

Fossa quedam in monasterio ad instar
sepulchri loco debito habeatur quondie
aperta ad quā post tertiam omni die
festo et priuato egrediantur sorores et eūdem
Abbatissa modicum terre in fossam duobus
digitis legant psalmū de profundis cui col
lecta sub hac forma. *Oratio.*

Omine sancte pater qui corpus quod
filio tuo de uirgine maria sumpsisti il
lesum in tumulo conseruasti incorrup
tum suscitasti. Conserua quō corpora nra inun
da et immaculata in tuo scissimo seruitio et diri
ge uiam nrām in hoc tempore ut cum dies iudicii
magnus et terribilis aduenerit inter sanctos
tuos resuscitentur et aie nre tecum eternalitē
gaudeant et electis tuis sociari mereant. In
nomine patris et filii et sp̄s sc̄i. Amen.

Feretrum quoque cui modicum terre sup impo
nitur ante ingressum ecclie iugiter statuatur
ubi ab ingredientibus semper uideri possit et uide
tes hoc memoriaz mortis in mente habeant
et cogitent in cordibus suis quod terra sint et in

terram reuertentur. ~ ~

Explicit Regula Saluatoris data diuinitus
ab ore xpi deuotissime sponse sue Sæ bngide.
Deo gratias ~

Reuelatio prima. Xpūs lo
quens sponse sue beate bngide exponit illud ca
pitulum quod est ante principuz regule qd
loquitur de uineis dissipatis. ~

TEr illas uineas dissipatas de quibus
modo dixi prius q̄ regulam audires
Intelligo regulas illas que iam re
gule non tenent sicut amici mei spi
ritu ueritatis eas dictauerunt
sed ppter crapulas ⁊ mundi delectaciones
a via recta recesserūt. De inde amici mei
in eisdem regulis existentes ⁊ talem fratrum
suoz discessum cognoscentes nec quidem p se
hoc emendare ualentes. ex magna cordis anx
ietate die noctuq; clamant ad me cū lacrimis
postulantes q̄ illi qui se corrigere noluerint
citius citiant et qui se emendare uoluerint
fructuosiores in suis operib; efficiant. Ego
qui sum omnium cordium scrutator et omnium

uerboꝝ auditoꝝ si aliquos inuenero qui monas-
terij sui errorem corrigere temptauerint suaq;
regulam tenere in omnib; que precepit .s. i hu-
mili ⁊ regulari habitu in debitis abstinentijs
in fuga pprietatis in obseruantia castitatis ⁊
uere humilitatis atq; in omnib; bonis consue-
tudinib; cooperabor eis ⁊ circumdabo eos dilec-
tione mea sicut circumdare solet uineam ma-
cera sua daboq; eis gram ut libenter se con-
tentos reddant de solis uite necessarijs super-
fluitateꝝ omnē contempnendo per quod occidit
talpa radices corrodens. i. dyabolica suggestio
bonas affectiones rescindere cupientes prauis
concupiscentijs. Custodes quoq; erubescuntur
hoc est conscientie eoz qui de animar; suar;
salute non attendunt expergescent seip;
continue speculando. Insuper inrassabo eos ⁊
dulcedine spiritus mei qui fortificabit eos
ad fruend; michi qui eos creauit ⁊ sanguine
meo pretioso redemi.

Reuclatio secunda. Xp̄s
precepit sponse q̄ ista supradicta regula pre-
sentur dno pape confirmanda. Et precepit
pape q̄ eam omnino confirmet ~ ~

Deinde plures preterierunt anni post quos
 eadem persona uigilantis corporis sui uiri-
 bus quasi ad se redeuntibus et ex magna
 consolatione fortificatis in spiritualem raptam est
 uisionem cui continuo uox quedam loqueba-
 tur dicens. Ego sum filius dei uiui. Regula
 ista quam audisti per uicarium meum qui in mun-
 do papa dicitur confirmari debet quoniam ex parte
 mea ligandi atque soluendi potestatem habet
 rationeque michi facturum toto meo celesti ex-
 ercitu audiente. Ego ille idem sum qui secundum
 scripturam moysi nomen meum suscitanti respon-
 di dicens. Ego sum qui sum. Deinde dum in
 placuit corpus humanum accipere de uirgine. Ego
 etiam sic corporali ore loquebar in mundo affir-
 mans me non uenisse legem soluere sed adum-
 plere. Ita et modo dico hanc regulam esse nullius
 hominis sensu dictatam fuisse quam in spiritu audis-
 ti per papam confirmari debere sicut alias regu-
 las que ex humano sensu prius opposite fuerant
 eodem spiritu inspirante. Deinde regula confir-
 mata concedat papa ipsam incipere uolentibus
 personis de aliis religionibus que regulam suam
 cum diuina caritate tenuerant et uitam regule
 secum assumere que usque ad mortem se cum
 eis promittunt permansuras non tamen plures
 quam ipsis placuerit nec alias nisi quas suo colle-

monaf
 rine suad
 it .s. i. hu
 mentis
 stratis
 s consue
 eos dilec
 neam ma
 r se con
 ns super
 od occidit
 suggestio
 es prau
 abuntur
 y suarus
 seipfas
 bo eos
 bit eos
 sanguie

Xpus
 ala pre
 precipit

gio associare uoluerint acceptabūt. **A**dmittat
insup papa ut in loco qui tibi regulam audien
di demonstratus est monasteriuz construatur.
Ibi eni primū hec regula inchoanda est. Sumi
liter etiam licentiā det sororibz cantandi co
tidie horas nr̄is mee que eodem spū quo et
regula sunt complete. Ego aut h̄ audiens res
pondi. **O** incorp̄alis potentia o q̄ magna tua
humilitas est o uirtutū omniū cooperatoz / 7
ip̄a uirtus unus deus omnipotēs in tribz per
sonis ego om̄ia credo que credi p̄cipit sancta
ecclia ego etiam certissime scio q̄ nullus ita
indignus est q̄ ei denegetur m̄ia tua si cū ueā
humilitate 7 p̄fecta uoluntate emendandi 7
cōmissa misericordiam a te postulat. Ex gr̄a
igitur tua uoluntatem h̄o fatiendi tuaz uolun
tatem qm̄ diu uixero te testante tu scis q̄ si pos
sibile esset q̄ maius gaudiū maiorqz consolatio
ex hoc tibi proueniret q̄ ego quo ad corp̄ meū
omnes infirmitates scandala dolores pauper
tates 7 om̄s tribulationes 7 adhuc in ip̄a aīa
mea eterna sup̄p̄tia sustinerem. Istas aduer
sitates potius amplecterer qm̄ utrūqz ad cor
pus 7 animā eterna felicitatem ad hoc ut con
solatio tua minor esset. **O** dñe deus qui me
creasti 7 pretioso sanguine tuo redemisti si in
istis tribz. s. fide spe 7 caritate defectū aliq̄

habere me uideris, ppter magnā grām tuāz / tu
 eum supplere digneris. Tu es in intimo cordis
 mei sanguine / 7 intimus in anima mea / 7 q̄
 uis indigna persona sim uisitacione 7 solati
 one benedicti sp̄s tui tutele tamen tue magne
 potentie me totalit̄ cōmitto ut quodamqz
 tibi placuerit mecum fatias. Et q̄uis omniū
 uides cogitationes tui ex precepto aīe mee ad te
 loquit̄ lingua mea. O dignissime dñe mi x̄p̄
 x̄p̄ ego indigna p̄sona inter tuos fideles sui
 tores sum sicut minima fornicia inter forte
 camelos qui magnas sarcinas portant ad
 dñi sui comodum 7 honorem. Et quomō potit̄
 papa credere q̄ tu omniūz deus 7 dñs cui tali
 fornicia talia digneris facere. Aut quomodo
 regula ista ante sp̄ctum eius peruenit ~

Tercia Reuelatio

X pius
 loquens sponse dicit ei *Qz ip̄a laboret taliter*
q̄ dicta regula per dñm papam confirmetur.
 promittens grām 7 adiutorium omniūz intrā
 tibus istaz religionēz 7 augmentū patis et
 concordie in patria illa ubi aliquod monas
 terium istius religionis fundatus fuerit.

Quando uox que prius loquebatur respōdit
 dicens. Ego sine principio sum 7 sine fine.

et omnia secundum uoluntatem meam ordinavi et sic michi placuit omnia feci. Unde si quis interrogaret quare non prius creavi celum et terram et omnia que in eis sunt. Respondendum est quia sic fuit uoluntas mea. Similiter si quereretur quare non prius istam regulam dedit aut conformari eam uolui. Respondendum est quia sic uolui. Nonne dicit scriptura spiritus ubi uult spirat sic uere est. Ipse enim spirat diuersis modis ubi uult et quando uult ipsum tales sequuntur consolationes ut totum cor repentina repletur leticia que de nullis mercedibus seu corporalibus rebus cordi aduenit sed et spiritus gratia tunc inspirantis. Ergo si papa talia in corde suo senserit quando hanc regulam coram se legi audierit tunc intelligere poterit unde regula uenerit quam uere multi amici mei tamen clerici quam layci quorum corda caritate mea illuminavi credunt indubitanter ex me uenisse et cognoscant ea que tecum dignatus sum facere qui omnia creavi et hominem de inferno liberavi. Et si forte aliqui cum papa existentes ista credere non potuerint tunc uenient ad papam tres testes qui in eodem regno nati sunt quod et tu qui de te sciunt et quid tecum actum est plenius agnoscant uidelicet unus episcopus unus monachus unusque sacerdos. Istos tres tu omnes agnoscis. Consideret etiam papa quod

si aliquis multū aurū possideret q̄ ex hoc non minus fieret qd' de illo aliquib; plus daret n̄ esset iustum eis de illo non dare qui ad nichil aliud nisi ad honorē ⁊ aiarum salutem de eo aliquid postularent. Per hoc aurū intelligo autem quā habet papa ex parte mea ut confirmet hanc regulam. Ego qui dixi. Ego suz pastor bonus ego ip̄e om̄s suare eos uolo q̄ in eam intrauerint ab om̄ib; mortalib; inimicis custodiam. Et in omni regno seu tra aut ciuitate in quib; monasteria huius regule cum uicarij mei licentia constructa fuerint postq̄ consumatum fuit monasteriū quod p̄mū constitū angebit̄ ibi pax ⁊ concordia.

Tu igit̄ cui regula data est conare q̄ntum poteris ut ad papaz pueniat. Ego em̄ modo idem sum qui fui q̄n̄ discipulis meis mandaū in ciuitatem ire ⁊ asinū michi adducere tam hoc bene potuissē q̄ statim staret asinus coram me. Ita etiam hoc modo possē ut reglā in uno puēto ante papam ueniret ⁊ ip̄e cōfesti eam cōfirmaret. Sed hec iusticia est ut p̄ maiori corpis spūali labore rependat̄ aiē maior merces. Labora igitur tu ⁊ cooperare q̄ntum poteris. Ego aut̄ p̄ficiam dum michi placuerit.

Explicit Reuelatio Tercia. Laus tibi xp̄e.

Enarratio beate Brigide.

Beata brigida xpi sponsa narrat hic mirabilem modum qualiter dea regula istius religionis fuit ei tradita a benedicto ore xpi in monumento.

Quis omnium rerum creator benedicto ore suo omnia istius regule uerba tam mirabiliter et tam breui tempore in indigne persone retulit quod alicui homini non hoc sufficit enarrare. Nec quidem est possibile alicui sine similitudine corporali comprehendere qualiter in breuissima hora tot uerba proferrari possent aut capi. Unde sicut si in aliquo uase res speciose diuerse et multe haberentur que dum de ipso uase simul effunderentur tunc ab hoc aliquo hoc uidente in uno momento una queque res ab alia discernere tantum etiam tempore res ille coram eo morarentur ut unam quamque per se in sinu suo colligere posset. Simili modo statim quando ihesu christi qui apparuit michi sua benedicta labia aperuit et loqui cepit. Confestim in breuissima hora omnes articuli istius regule cum omnibus uerbis que in eis continentur coram me erant non quasi in aliqua carta conscripta sed quali modo hoc fuit. Ille solus nouit a quo tanta mirabiliter audiebantur ex cuius mirifica uirtute comprehendere potuerunt et unumquodque ab altero a sensu meo discerni.

Tanto demq; tempore in illa uisione morabor
 donec omnia collegi in memorie mee sinu coo-
 pante xpi gra. Post hanc aut uisionē tantum
 erat cor meū feruore ⁊ iubilo plenuz qd nō pos-
 set in illud plus intrare si deberē amplius ui-
 uere sed rumperet̄ p̄regaudio. Sicut uesica ple-
 na nimis aliquo uento / sic utiq; cor meū erat
 per aliquos dies donec om̄s regule articulos
 et uerba que in eis continent̄ eundam uiro re-
 ligioso amico dei enarraui qui om̄ia q̄ citius
 conscripsit. Quib; plene conscriptis cor ⁊ cor-
 pus meū in naturalē dispositionē senserunt
 paulatim se redire. Laus et gloria sit omni-
 potenti deo. Amen.

Reuelatio quarta. tangēs
 beati papam Urbanum quintuz / qm̄ habuit
 beata brigida in Roma sup confirmatione
 Regule Saluatoris ⁊ sup indulgentis sc̄i
 Petri ad uincula a xpo concessis. monaste-
 rio beate Brigide.

Angelus dei loquit̄ ad beatam brigidam
 sponsam suam. Qui habet glomerati-
 onem filozū in qua est intus aurum
 optimū non desinit desilare donec inuene-
 rit aurū. Quo inuento utitur eo possessor.

ad honorē et comodū suū. ¶ Sic iste papa
urbanus quātus aurū est ductile ad bona
sed solitudinib; mundi uallatus est. Ideo
uade et dic ei ex parte mea. Tempus tuum
breue est surge et attende quomō anime tibi
cōmisse saluent. ¶ Ego obtuli tibi regulā
religionis que fundari et incipi debet in cas-
tro Watzstern in Suetia que de ore meo pro-
cessit. Nunc autē uolo ut non solū aucte tua
confirmet. sed etiam q̄ benedictione tua q̄
incarius meus es in terris robozetur. ¶ Ego
dictaui eam et dotaui spiritali dote. s. con-
cedendo indulgentias que sūt in ecclia ad Vin-
cula sancti petri in Roma. Tu approba ergo
coram hominib; qd̄ corā exercitu meo celesti
est sanctum. Si autē queris signū q̄ hec lo-
quor hoc iam ostendi tibi quia q̄n primū
audisti uerba anima tua in aduentu nūtij
mei spūaliter fuit consolata. Si autē ulterius
queris signūz dabit̄ tibi sed non sicut Ione
pphete. ¶ Tu autē sponsa mea cui dictaz regu-
lam feci si non poteris h̄re grām et litterā
pape et sigillū super concessione dicte indul-
gentie nisi precedente peccata sufficiat tibi be-
nedictio mea. ¶ Ego enī approbo et confirma-
bo uerbū meū. Et om̄s sancti erūt tibi tes-
tes. Mater mea sit tibi Sigillum. Pater mis

25
confirmator. Et sp̄s sc̄s aduentū ad tuum
monasterium consolator.

Reuelatio quinta de bene-
dictionib; ordinis virginis marie et beate
Bucide.

Ater dei ungo maria loquitur ad b̄am
brigidaz sic dicens. Omnis qui sedet
in sup̄ion sede uidebit lucē in meri-
die. Qui uero ad dexterā euigilabit mane de
sompno. Qui autē ad sinistram frigescat ex
rore noctis. Ideo om̄s qui ingreditur domuz
istam attendat ne digat pro uita mortem
frigus pro calore. Caueant etiā ingrediētes
domū meā hostem qui est in forib;. Ideo h̄at
ductores rationū ⁊ ductorē deum.

Sit ergo domus ista de qua tibi prius dix-
eram sicut ignis qui primū dilatat se in stri-
minib; ⁊ paucito postea inflāmat tectuz et
totā domū tantuz q̄ qui ab extra sūt nesci-
ant anteq̄ tota domus est ignita.

Confortetur domus hec in sp̄u sc̄o. Sicut
helias qui comedens panem ⁊ bibens aquā
ambulabat in fortitudine abi illius quadrag-
inta dieb;. Sic om̄s ingredienti domum
hanc roborentur ⁊ proficiant in qualib; dieta

et accrescat eis spūalis fortitudo, et feruor fidei
et caritatis.

Maneat quoque deus cum ingredientibus do-
mum hanc sicut fuit cum iacob qui solus de
domo patris egrediens. Regressus est cum turba
copiosa, et genuit de se ioseph qui uocatus est
salus populi, quia saluauit populum suum.

Custodiat etiam domum hanc et ingredientes in
eam sicut custodiuit populum suum ne comburere-
tur pinguedine olei, et det diligentibus eam ut ne
pinguedine amoris mundi comburantur, et defi-
ciant uel succumbant ex aduersitate eius.

Fructificent etiam omnes ingredientes domum
hanc sicut granum quod facit fructum centuplum
et sic lechitis olei indue ut proficiant de uir-
tute in uirtute usque uideant deum in beatitu-
dine sua.

Muniatur etiam domus hec muro spūali
custodie tam forti et grandi quod hostis uolens trans-
fodere dicat sibi tempus non sufficere ad fodien-
dum. Nec instrumenta hinc quibus possit ad fun-
damenta uenire, et minus ad ipsum murum.

Respiciat deus domum hanc sicut respexit populum
suum cum educeret eum de egypto ostendens
uiam in die per columpnas nubis, et in igne
per noctem.

Benedicat insuper ingredientes in hanc domum

sicut benedixit aplos suos / 7 me mrem eius tri
 buens nobis spm san / 7 promittens se nobiscu
 manere usq; ad consumatione.

Sit etiam in domo hac una porta per quam
 omnib; liceat ingredi / 7 ingredientes sint de
 ombus filij mei. Quos pater custodiat potetia
 sua / filius dirigat sapientia sua / spe scis infla
 met caritate sua. Ut lupus si in uellere ouis in
 gressus fuerit proficiat omb; ad manus meritum
 7 ipse discedat ad spatium sibi preparatum.

Item mater dei. Scito etiam q; pphē preceptaz
 fuit ondere ppls ingrato descriptiones templi
 destructi quas uidit in spuali uisione. Non q; i
 celo erant corpaha. Sed quia per corpaha spiri
 tuaha intelligunt. et ppls inobediens cognosce
 ret ingratitude suam / 7 resipiscens a malis suis
 prepararet se ad papiendum pmissiones dei. N
 uero priuatus est / 7 pnuabit pmissis dei / et
 persistens in malitia sua noluit mutare uolu
 tatem suaz ad bonum. Ideo etiaz templum non edi
 ficatum est nec erit iperpetuum. Sed in domo ma
 non solum erigentur parietes materiales. Sed 7 aie
 iustoz placebunt filio meo / 7 coplebunt in se spi
 ritualiter descriptiones templi qd' in spu uidit
 propheta dei.

Reuelatio sexta. Super dno

*beate uirgis marie pro constructione monastij
beate bngide ..*

Ego sum qui abrahe precepti ymolare fili-
lum suum. Non quia n̄ p̄sciui obedie
sue bonū sed quia uolum ut uoluntas
sua bona etiā futuris ad ymutandum siliter
ostenderetur. ¶ Sic ego mic a p̄ncipe terre e-
dificari uolo monasteriū in honore m̄ris m-
mee. Ideo ut pct̄a regni minuant̄ peto ad eul-
dem p̄fectionez auxiliū a cōitate non sicut i-
digens qui omnū sum dñs. Sed ut promp-
tudo uoluntatis eoz etiā alijs inotescat
propterea omis ad annos discretionis puen-
ens qui in uirginitate p̄seuerare p̄ponit siue
uir siue femina tribuat unū denariū monete
currentis / similiter qui in uiduitate est. Qui uerō
in cōiugio est tribuat pro se ⁊ uxorē duos de-
narios ad edificationē monasterij m̄ris mee.
¶ Qui uerō filios ⁊ filias h̄t ⁊ puenerint ad ā-
nos discretionis. s. xvi. annoz pro uno quoq;
soluat unū denariū ut in eis caritas ⁊ obe-
dientie fr̄s augeatur. ¶ Religiosi uerō qui se
⁊ sua in dare tenent ⁊ clerici qui fors mea
sunt liberi sint. Similiter ⁊ famuli fientes
imunes sint q̄ ex s̄uore comedunt panem
suum et quia sui uiris non sunt.

Reuelatio septima. Quomodo
predicator non debet cessare a predicatioe

Non p̄s loquit̄. Qui predicant ueritatez
meam debent h̄re uerba simplicia et
pauca in lectione sc̄arum scripturarū
fundata. ut hoies uenientes de longe capere
sufficiant ⁊ non attendent̄ in prolixitate et de
clatione uerboꝝ supfluoꝝ. Nec debent profre
ci torto more adulantū seu subtilitates leoni
tatum sed moderate iuxta capacitatem audi
entū. Quia que ppl̄s simplex non int̄ligit so
let plus mirari quaz edificari. Ideo si est domi
nica predicantes in ista religione proponat
euangeluz diei et eius expositiones bibliam
⁊ ista uerba mea. ⁊ dilectionem mris mee et
sc̄orum meoꝝ uitas patrum ⁊ miracula sc̄oꝝ.
Symbolum fidei remedia quoq; contra temp
tationes et uicia s̄m uniuscuiꝝq; capacitātē
Nam mater mea carissima simplissima fuit
Petrus ydiota franciscus rusticus ⁊ tamen
plus profecerunt animab; qm̄ magri eloq̄
tes qz p̄fctam caritatem h̄uerunt ad anima
Ideoq; qm̄ predicant in eccia nullo modo plus
qm̄ unaz hora mensuratam per utrum con
suetum habeant.

Reuelatio octaua. De tube ⁊

Organa et cetera instrumenta pullandi nullatenus habeat in hac Religione.

Dñs loquitur sponse. Scias quod filij israel carnales erant multa habebant quibus ad deuotionem excitabantur. scilicet tubas et organa et cytharas et alia instrumenta ad laudem dei. Habebant etiam ceremonias et mandata quibus illuminabantur ad cultum dei. Legem quoque acceperunt et iudicia quibus refrenabantur a uicinis et dirigebantur ad agenda. Sed quia iam uenit ueritas que tunc erat presignata in figuris. scilicet ego ipse uerus deus et homo uirginis filius. Ideo dignum est quod in ueritate et toto corde seruiatur michi. Ergo licet bonum et suauiter sit audire talia instrumenta nec bonis moribus contrarium. Nullatenus tamen in monasterio meo talia habentur. Quia ibi debet esse certa deductio temporum. grauitas cantuum suauitatem mentium cultus silentij continuatio uerbi diuini et super omnia humilitas uera et obedientia sine mora.

Reuelatio nona. Quod Abbas si possit eligi et Virgo et Vidua.

Iesus christus loquitur. Dulchra conuictio et decens confederatio est ut uirgo presit

uirginib. Nam inter omnia primatum tenet
 ipsa mundicia carnis et mentis de qua et per
 quam ego deus incarnari uolui. Verum quia
 mater mea uirgo fuit et mater. Sed non ideo
 mater quia cognita uiro sed quia afflata spiritu
 patris et mei genuit me uerum deum et hominem.
 Ideo hic nouus ordo dedicatus est mihi mee.
 Et quecumque preesse debet uirginibus eius neces
 se est et laudabile ut sit uirgo et munda et pro
 bata moribus et in uirtutibus exemplaris. Si uero
 uirgo talis in congregatione non fuerit que offi
 tibus meis implere poterit non displicet mihi
 si onus humilitatis et prelature assumat humiliter
 et probate uite uidua quia acceptior est mihi humi
 lis uidua quam uirgo superba. Et si ergo si placue
 rit deo exaltare humilia et efferre uiduitatem
 ex necessitate non derogat ex hoc laudabili con
 suetudini uirginum quia deus omnia humilia
 exaltare dignatur. Quid enim humilius fuit et
 est mihi mee. Quid uero est quod humilitas perfecta
 non meretur. Propter humilitatem quippe factus
 sum ego deus et dei filius uerus filius uirgis
 Et sine humilitate non est uia in celum ~

Reuelatio decima. Quia Abba
 tissa nunquam eligatur nisi aut uirgo aut uidua

aut coniugata sit

Filius dei loquitur. Licet filius nō portabit iniquitatē patris tamen quia tres ordines sunt qui michi summe placent.

.i. uirginitas. Viduitas et coniugium. Ideo hi tres ordines proferendi et honorandi sunt omnibus. Tum quia magna puritatis et honestatis sunt insignia tum quia mater mea hos tres ordines in se compleuit. fuit enim purissima uirgo ante et post partum. fuit et uera mater et uirgo fuit et uidua post ascensionem meam corporali presentia mea uiduata. Propterea cum eligenda est Abbatissa una que est de aliquo istorum trium ordinum eligatur. Soror uero que est de alio genere quacumque continentis et supereminētis uite sit in Abbatissam non eligatur.

Reuelatio undecima. De benedictione Abbatisse

Deus loquitur. Qui habet officium principis temporalis tenet aliquo designari ut ei ab omnibus obediat et deferatur.

Sic est de Abbatissa quia ipsa habet officium matris mee et uices in terris. Ideo ipsa in signum maioris sollicitudinis et in augmentum gratie spiritualis debet recipere ab episcopo munus

29
benedictionis ut a ceteris discernat et hono-
retur non sua assumptione sed amore mei
et misericordie mee.

Reuelatio Duodecima.

Quo officio debent uti fratres et quo moniale.

Alius dei loquitur sponse dicens. Quia
sacerdotibus etate prouectis difficile est
assueta relinquere et nouis moribus
assueti. Ideo permittit eis cathedralis ecclesie
in cuius diocesi situm est monasterium canta-
re officium. **S**orores uero officium eis constitutum
nullatenus mutare debent. Et ideo decet quod
fratres morem ecclesie cathedralis in cuius diocesi
sunt taliter seruent in dicendo horas et missas
quod si aliquae sint ceremonie speciales que in aliis
ecclesiis non sunt coe ad illa non astringantur.
Et si forte propter plurimum duorum officiorum
in monasterio canentium aliqua moderanda sint
hoc sit in potestate confessoris generalis ipsius monasterii.

Reuelatio tercia decima.

*De duobus mirabilibus privilegiis et donis que
dominus concedit monialibus. .ccc.*

Huius xps filius dei loquitur. Sicut pater
ueret qui filii de conuictione carnis
generat cuius filius quia de eius car-
ne gnatus est. Sic ego deus pater omnium suorum
qui corporum animam infundo et per passionem
meam inspirationes diuine do efficaciam Rege-
nero et rege renouo deformatam. Ergo sicut
ego sum pater omnium eorum qui creati sunt et
regenerati baptismo. Sic pater sum omnium
eorum qui imitantur uiam humanitatis mee et
sequuntur iter mandatorum meorum. **P**ropterea ma-
ria mater humanitatis mee uocari potest et mater
et filia. Mater generatione carnis. filia imi-
tatione uoluntatis mee. Nam similitudo cor-
poris eius relucebat quodammodo in carne mea
Et similitudo uirtutum omnium resplendit per-
fectius in corde et operatione eius. **E**rgo quia
mater mea eligere sibi uult filias quas instruc-
tor et rector ego sum quibus et nouam per te osten-
deram institutionem. Ideo pater earum esse et uo-
cari uolo. Et in huius signum duo specialia pri-
uilegia concedo eis. **P**rimum est quod sacramentum
corporis mei super altare suum iugiter repositum
habeant in uase decenti saphirico. s. uel cris-
tallino ut me quem cotidie specularunt aliena for-
ma feruentius desiderent donec rei ueritate sa-
tiantur. **S**ecundum est quod quae aliquae sororum tali

grauat infirmitate q̄ p̄pter reiectionē nō ua
 let eucaristiam recipere Aut ne nocte sine uia
 tico moriat̄ p̄mitto ego deus omniū ut Abba
 tissa uel cui ip̄a uisserit seq̄te conuentu portet
 uas sacramti ad infirmā oñtendo nō tangē
 to ip̄m dñicū corpus ⁊ dicendo. fides tua p̄
 ficiat tibi ad salutē ⁊ uitam eternam . . .

+

Rñdit dñia Bngida. O dñe infusor totius
 gr̄e ne indigneris si loquor Vere sup̄abundā
 ti largitate te effundis in nos ymo si dici fas
 est prodigus tuus es pre desiderio nr̄i. Quis ū
 qm̄ credere p̄t bonitatē ⁊ dulcedinē tuā tantā
 nisi qui sp̄u tuo inebnatus fuerit. Nam sc̄ptū
 est q̄ illi qui in lege moȳsi tangebant ⁊ uidebāt
 archam sc̄im que designabat corpus tuū mo
 rieban̄. Hunc p̄mittis ⁊ promittis tangere
 te ip̄m qui ueritas es ip̄a quem signa omnia p̄
 mittebant. O quā mundus esse teneretur qui
 sūmo appropinquat. Rñdit dñs. Quid mira
 ris filia si uas appropinquat uasi. Si inq̄ uas
 uirginale appropinquat uasi uideficientis the
 sauri. Sic enī ad introitū arche moȳsi corru
 erūt muri fictiles ⁊ ydolum truncatum est.
 Sic per uirgineaz caritatem sup̄bia dyaboli
 confundit̄ duricia cordis mollescat ⁊ ipuritat̄
 carnis adnichilat̄. Quid enī ei est mirabile
 tangi a uirgine qui etiā de uirgine nasci digē

est. Omnia quippe potest cum deo uirginea caritas si cōiuncta fuerit uere humilitati. Venū tamen ne p̄iudiciū suspicet fieri clero ⁊ aliter sapientib; hanc gr̄am datāz cōmitto moderatū ⁊ potestati prelatorū. Nam nec moyses ⁊ p̄ph̄e sine iudicio ⁊ discussione pontificūz regebant. Sic nec uerba mea p̄cedere debent in lucem sine aucte ⁊ approbatione p̄t̄ificūz quib; cedi potestātē ligandi ⁊ soluendi q̄s qui spernit me ip̄m contempnit.

Reuelatio xiii. Quā Abbatis
la potest loqui in monasterio cum secularib;
et quā sorores uel fr̄s exire p̄nt de monastio.

Alius dei loquit. Abbatisa loqui poterit in monasterio breuiter cū artificibus quā emendanda sunt ruinosā uel aliqua noua facienda. Sed niq̄ aliter loqui in monasterio cum secularib; nisi ad crates nec umq̄ ip̄a exire uel aliqua sororū poterit n̄ forte quā nouū monasteriū construendū est. tūc sorores maturas emittet. Confessor uero poterit exire cum socio pro constitutione regule ⁊ regularib; disciplinis cum superiorib; instituendis. Item pro sedando scandalo ⁊ infamia monasterij si contigerit quod absit.

Ant pro hereticis si necesse fuit ofutandis. Itē
erire poterit si pro utilitate scē ecclie a prelatis
uocatus fuit. Ant qñ talia negotia occurrunt
que p paratores monasterij cōuenientē emen-
dari non pñt.

Reuelatio .xv̄. Qz sorores ⁊ fr̄es
debent in tempore suo legere septem psal-
mos ⁊ letanias.

Huius dei loquit̄. Qualibz sexta feria de-
bent sorores circuire ambitus suos in-
simul legendo septem psalmos quibus
finitis introibunt choruz suū ⁊ pcedente abba-
tissa uel priorissa flexis genibz legant letani-
as. Similiter ⁊ fr̄es faciant circuido ambitus
ecclie. Qui tam diu possunt legere in choro ⁊
suo quousqz ambitus consumati fuerint

His uero diebz debent sorores circuire am-
bitus suos cantando qd̄ inter se statuerunt
una sorore crucem ante eas ferente. s. resur-
rectionis dñi In diebz rogationū. Ascensionis
Pentecostes. Et quiqz solēnitatū bte uirgis
marie. s. Conceptionis. Natiuitatis. Annū-
ciationis. Purificationis ⁊ Assumptionis.
In natali apostolorum Petri ⁊ Pauli. In
die sancti Michaelis. ⁊ omnium sanctoruz

Et fratres similiter fatiant .

Reuelatio .xvi. De dispensatione
et aliqui cum famis ut frangant ieiunium.

14

Filius dei loquitur. Omnis lex diuina ordi-
natur aut propter auiditiam transgredien-
tium comprimenda aut propter petulantiam
lasciuientium restringenda seu propter cog-
nitionem facientium et omittentium. Igitur in omni
lege si peccat quis ex infirmitate et necessitate
importabili dispensationem accipit. Qui uero
uolens seu ex nulla deliberatione peccat iudica-
tur leuius. Qui uero ex industria et assiduitate
nullam recipit excusationem. Simile est de disci-
pulis meis qui quando in carne conuulabar con-
fricantes grana die sabbi et comedentes iudica-
bantur ab ypocritis iudeorum. Quos ego quorum
nouam simplicitatem et infirmitatem excusavi al-
legando exemplum dauid qui in necessitate me
comedit panem sacerdotum quod in lege laycis pro-
hibebatur. Nunc autem ego ipse deus nouam re-
gulam a me formatam. Adus amicus meus in
qua omnis caritas et humilitas et discretio at-
tendenda est. Compassio quoque infirmorum et sa-
norum habenda. Quia omnis lex que in caritate et
humilitate et discretionem non perficitur laudem

non meretur. ¶ Et licet dixerim in regula os
 sanos ieiunare debere statutis tēpōib; tamē etiā
 eis dispensatio negari nō debet si subita in eis
 mutatio acciderit aut infirmitas aut tempus
 laboris cōpassionē requirit. Quod quidem sit
 in manu Abbatisse ⁊ confessionis ⁊ moderatiōe
 illius cui preceptū est ordinare quotiens sanis
 expedit frangere ieiunia aut recipere recreatiō;
 Dispensanduz est ergo cū minutis defectuos
 subita infirmitate areptis ⁊ labore nimio fa
 tigatis. .. ❖

Reuelatio xvij. *Q; fructus ⁊ le
 gumina possint comedere quando ieiunant
 in pane ⁊ aqua. ❖*

Alius dei loquitur. Licet mater mea per
 fectissimā hūit abstinentiaz. Sic tamē
 discrete gubernauit corpus suū ut non
 frangeret aliqua supfluitate uel uiolentia. Et
 licet pharisei ⁊ multi adhuc religiosoz nō u
 tantur uino ppter hoc tamē non appropiquit
 michi quia non hūit continentie fundamētuz
 s. humilitatem ⁊ discretionē. Ideo cum sub
 limiora aliqua pponunt uel picipiunt ponde
 randa ⁊ disant. uida sunt ab infirmis ut non
 fatiant quātum uolunt sed quid expedit ⁊ qd

13

licet. **E**cce enim ieiunare in pane ⁊ aqua
sanis est bonū / sed non sūme bonū / Sūmmum
enī bonū est caritas sine qua non est salus /
sed sine ieiunio panis ⁊ aque omīs saluari
possunt si assit pfectio fidei ⁊ discretionis et
iusta causa. Ergo quia tempa mutata sunt
loca frigida / corpora tepida / ⁊ uasa debilia /
Ideo locator palmitū mitigare poterit alpa
⁊ arrida siccis irrigare. Dermittere potest
fructib; in tali ieiunio uti .

Reuelatio xviij. de quatuor foratib;
mulierib; soroz ⁊ duob;
foratib; homib; fratr;

Ilius dei loquitur. **Q**uanto ego cō
uersabar in mundo cum aplis meis so
lūmodo intendebam lucro animar; quia non
erat consonū nec delectabile simul seruire q̄
nimab; ⁊ mūdo. Ideo fideles uiri ⁊ femine cor
poralia ministrabant qui tam non erant nec
uocabantur apli. Sed erant administratores ⁊
releuatores laboruz seruentium ⁊ assistentium
michi secretius. s. apłozū. Sic est etiaz nūc.
Dixi tibi prius de numero puellar; miris mee
que familiarius alijs ei debent assistere. Quaz
quedā delicatiora habuerant nutrimenta .
alīe infirme ⁊ senes / alīe minus assuete labo

ribus quedam contemplationi diuine magis
intente. Ideo si necessitas et locus requirit
pmitte abbatisse recipere infra porta quatuor
mulieres focarias que curent igne et inferat
ligna et aqua eiciantq; de monasterio imun
dicias et adiuuent in officijs sorores minus
fortes. Que pnt intrare eccliaz et cetera loca
monasterij pp labores. Et sint in loco ubi eis
deputabit iuxta portam ab abbatisa ut sint
parate recipere et inferre in officinas infereda
Non tamen socient conuentu in choro dor
mitono uel refectono. Sed stent extra chor
qn eis uacat et non reficiant ai iuentu. sed in
uant de elemosina soroz aut de prebenda qd
pvidebit eis abbatisa. Et possunt comedere i
stupa post refectione soroz. faciant quoq; o
bedientiaz abbatisse. Et in signu recognitionis
habeant scapulare sine caputio. Et si aliqua i
coquina p manus seculariu inuentabilis facie
da sunt intersit et uideat una focariay uel due
ut nichil contra regulam fiat. **F**ratres simi
liter duos focarios habeant si utile fuit eis et
necessariu. focarij uero dent hñ cucullam sed
mantellu desup tunicam cui assutum sit caputi
um sicut sacerdoti ad cucillaz. Cum uero labo
rant deponant mantellu et habeant pro illo ca
putiu paruū ut alij religiosi quod in circuitu

17
cooperat humeros ⁊ pectus. Deinde hēant balte-
um de conio nigro.

Reuelatio. xix. De balneis pro in-
firmis ac quoq; sanis.

Alius dei loquitur. Legis doctores ⁊ sacerdo-
tes calumpniabantur discipulos meos
q̄ manducauerunt nō lotis manibus.
Quib; ego respondi nō prodesse lotionē carnis
ubi cor mundum. Ergo multū acceptabile est
deo non obest lotio ⁊ cura carnis si causa ius-
ta sit ⁊ rōnabilis. Ideo non p̄hiberi debet etiā
sanis certis temporib; quia etiā sanitas suan-
da est ut nō debilitent. Balnea ergo habeant
quotiens expedit infirmis. Sanis uero semel
in mense uel in duab; septimanis si expedit
saluti.

Reuelatio. xx. De quatuor officia-
lib; sine factorib; qui extrinsecus uiuendo de-
bent exteriora adonastern exercere.

Dūs loquitur sponse. Scriptura aurea q̄
in mundo uocat biblia dicit. Quod moyses
orante pro pp̄lo suo aaron ⁊ socius su-
us sustentabant manus eius q̄ grauabant
in uigī ertensione earum. Sed cur hoc. Nūquid

non deus potuisset fortificasse eum / qui dedit
 ei uirtutē orandi. Notuisset quidem. Sed signus
 fuit illoꝝ hominū qui omibꝫ contemptis soli ad
 herent deo. Et quia humana natura infirma
 est indiget sustentatione. Ideo ut amici dei
 ualeant subsistere ⁊ ne post diuinā cōtemplati
 onē fedarent ip̄ialibꝫ p̄mittunt eis honesta so
 latia exteriora. i. adiutoria alioꝝ quibꝫ adiuti
 robustius assurgant ad diuina. Propterea
 quatuor uiri boni testimonij ⁊ uite ⁊ etatis
 assumant ad curā officiales qui distribuant
 elemosinā ⁊ uestes paupibꝫ. Qui parati sint
 reaperere uerba firmi ⁊ soroz ⁊ responsa reddere
 qui dn̄is ip̄ialibꝫ in negocijs monasterij loqui
 ⁊ deseruire sufficiant ⁊ onera abbatisse releuāe.
Ad hoc autē ut predā fr̄es fiducialius agant in
 cōmissis debent de monasterio uiuere ⁊ partici
 pes esse omnū bonoz sp̄ualiuꝫ que agunt in
 monasterio. Debent eē continent̄ uiuere ⁊ crucē
 rubeam in uestibꝫ prope cor portare in signis
 familiaritatis ⁊ caritatis diuine necnon ⁊ obe
 dientiam in manu abbatisse ⁊ fessōis p̄mit
 tere ad p̄petuam stabilitatem.

Reuelatio. xxi. Q. passio xpi p̄t

Depingi in parietibus ecclesie et de nominibus et numero portarum ecclesie.

Alius dei loquitur. Picture non habent in parietibus ecclesie nisi solus passio mea et sanctorum meorum memoria. Nam frequentes ingredientes ecclesiam dei plus delectantur in uidentis descriptiones parietum quam in meis beneficiis. Igitur ecclesia habet tres portas. **P**rima debet uocari remissionis per quam omnes seculares ingrediantur quia omnes qui contrito corde et uoluntate se humiliant emendandi ingreditur hanc portam habent alleviationem in suis temptationibus fortitudinem ad operandum bona deuotionem in omnibus remissionem peccatorum et cautelam in agendis. Ideo hec porta erit ad orientem quia orientem ingredientibus per eam caritas diuina et lux fidei fortificabitur in eis. **S**ecunda porta uocabitur reconciliationis per quam ingrediantur fratres in chorum suum quia eorum peccatis et fide peccatores appropinquabunt deo regnumque status meliorabitur et mitigabitur ira dei. Ideo hec porta sit ad occidentem quia per eorum orationes in multis occidet et abscedet potestas dyaboli ut non preualeat temptare quantum uelit. **T**ercia porta uocabitur gratie et glorie per quam ingrediantur sorores quia quecumque soror ingreditur hanc portam contrito corde

35
et sola intentione placendi deo. gratia habet in p[er]nitenti-
p[er]ficiendi de uirtute in uirtute. et refrigerium in
temptationibus gloriaque in futuro. Ideo hec por-
ta sit ad aquilonem quia sic a dyabolo pandit omne
frigus malitie et nequitie. sic erit ingrediens
hanc portam abundantiam diuine benedictionis
calorisque spiritus sancti infundet. et ardor diuine caritatis
ad augebitur.

Reuelatio. xiii. Quod tredecim al-
taria debent super tredecim gradibus chorii frater
erigi.

Alius dei loquitur. Dixi tibi prius quod
xiii altaria h[ab]enda sunt in sanctuario
in xiii gradibus secundum inuocationem et infla-
mationem spiritus mei unicuique collata. **P**rimus gradus
et principale altare consecret Petro principi apostolorum
quia ipse fuit primus uocatione et electione primus et
dignitate potatus et quadam similitudine mortis
mee. **A**d dexteram uero altaris principis apo-
stolorum sit primus altare pauli quia licet ipse non
uiderit me consulente in carne. Vidit tamen in
uisione spirituali et ipse perfectius inflamatus fuit
celo animarum et caritate amplius laborabat
unde et nomen et uita et dignitatem sortitus est apostolorum

Secūm altare ad dexterā sit Jacobi zebedei
filij qui per patientiā et ardorē predicatiōnis p̄
mū meruit p̄eaplis glonficari. **T**ertium
altare sit iohannis qui amore castitatis spālē
a me iuenit familiaritatē qua ceteris altius
scripsit euangelicā ueritatem. **Q**uartū altare
ad dexterā sit Bartholomei qui contemptor
diuiciā et amator paupertatis penas patienter
tulit illatas. **Q**uintū altare sit phylippi qui
generatiōne carnis despiciens multos regenera
uit uite eterne. **S**extum altare ad dexterā
sit Thome qui in latere meo p̄fctam cognouit
fidem et in p̄fecta caritate p̄seuerauit. **A**d
sinistram uero altaris principis ap̄lōrum sit p̄
mū altare Andree qui secutus me magrū nō
erubuit ignominia crucis. **S**ecūm altare ad
sinistram sit Mathei qui lucrū relinquēs mūdi
fcūs est magr aiarum. **T**ertū sit altare Ja
cobi Alphaei qui similis m̄ in carne iam quo
dā mō simulatus est m̄ in celo. **Q**uartū al
tare sit Symonis germani eius qui sp̄rnetes
parentes carnis repleti meruit sapientia su
pernoz. **Q**uintū altare sit Thadei qui mū
dicia cordis sui uiriliter dyabolū debellabat.
Sextū altare sit Matthei qui abhominatus
cupiditatem p̄ditōnis mei per uerā hūilitates

meruit locum glorie sempiternae. **N**unc filia
querere poteris quare iohannem et ceteros apostolos de pro-
prie carnis mee non pretuli petro in dignitate
Rideo tibi perfecta caritas est illa ad deum quoniam
homo nichil sibi de se relinquit. Sed ad omnem
virtutum perfectionem se dilatat. Perfecta uero cari-
tas est ad proximum quoniam homo malis facit bona
etiam cum ira exasperat. Bonis uero exhibet me-
liora maxime hijs quos reperit in bonis operibus
meliores. **E**rgo quia petrus feruentior fuit
in caritate et nichil sibi existimabat proprium nisi
quod meum permaneret in eternum. Ideo ut caro prefe-
rat spiritui electus est petrus ad pontificatum.
Quod uero in iohanne maiora signa dilectionis
apparuerunt hoc meruit castitas et futura con-
stantia. Deus quippe ut dilatat dulcedinem bo-
nitatis sue et insinuet caritatem suam quoniamque eli-
git tempore personas propter fidei exaltationem. In
quibus magnificari uult a creatura sua quando
quod more fabi ebetata et frigida ignescit ut in-
firma extollet et superba deiciat ut sic deus ubi
quod gloriatur.

Reuelatio. xxiii. Qualiter edifi-
canda sit ecclesia in Watzstena et sic persequens

per totū ordinem . ❖

ccc ❖

Ilius dei loquitur. Chorus ecclesie debet esse ad occidentē. s. ad stagnū et murus altus ab aquilone a domo laterina iuxta

stagnū usque ad finē curie clericorum. Inter illud murū et chorū sit spatium decem octo ulnarū pro edificando collocatorio, quod unus murus diuidat per mediū in longitudine a choro et ad murū iuxta stagnū. Et in illo locutorio dent fratres et sorores loqui ad inuicē et necesse. Et nulle fenestre sint in illo interstatio inter sorores et fratres ita quod nullus ibi uideri possit ab alio. Item due rote sint in illo muro quales esse solent in monasterio reclusorum.

Chorus clericorum hinc debet .xxij. ulnas in longitudine sub una testudine ab occidentali pariete usque ad summū altare ita quod illud altare sit sub eadem testudine. Clerici stare debent inter summū altare et parietē occidentalem. Testudo uero habebit .xx. ulnas in latitudine. Ille autē paries qui est retro stallas firmus ad aquilonē et uersus sorores habet quique fenestras ad quas sorores faciunt confessiones suas et recipiant corpus domini. Item ipsa ecclesia debet hinc quique testudines in longitudine et tres in latitudine et quelibet testudo sit uiginti ulnarum.

in latitudine et viginti in longitudine. Tres
 uero testudines proxime retro a summo altari
 ad orientem per transversum totius ecclesie addantur ad
 chorum clericorum. Sub tribus istis testudinibus
 debet esse sex gradus in descensu a summo altari
 per transversum ecclesie et quilibet illos graduum super
 se habebit duo altaria ita quod sex sint ad dexteram
 et sex ad sinistram summi altaris. Et quodlibet al-
 tare stet in obliquum ab altero incipiendo a pri-
 mo gradu proximo summo altari ex utraque parte.
 Summus altare habet quatuor ulnas in longitudine
 et duas ulnas cum dimidia in latitudine. Et
 quodlibet aliud altare de illis. xij. habet duas ul-
 nas cum dimidia in longitudine et unam ulnam
 cum dimidia in latitudine. Et inter quodlibet altare
 illorum. xij. debet esse spatium duarum ulnarum. Quilibet uero
 gradus altarium debet habere in altitudine quasi unam
 manus per transversum. ¶ **D**aries ad orientem
 habet duas ianuas sub duabus ultimis testudini-
 bus. Sub media uero testudine nullum sit ostium.
 Et quilibet illarum duarum ianuarum habet sex ulnas
 in latitudine et in altitudine perungant usque ad
 pavementum chori sub pedibus sanctorum. In medio autem
 inter istas duas ianuas fit altare beate uirginis
 huius quatuor ulnas in longitudine et tres in lati-
 tudine. prope parietem ad orientem. Chorus beate

uirginis per circuitū altaris habebit .x. ulnas ī
longitudine ⁊ decem in latitudine ⁊ circuitus
sit gēris ferreis. Unus ambitus debet esse per
circuitū totius eccleie interius iuxta parietes cir-
cumseptus gēris ferreis hīs quatuor ulnas in lati-
tudine intra murū ⁊ gerras. In quo ambitu dici
pōt ambulare ita tñ tantū in altū pretendatur
q̄ non ueniant ad populū laycū. Sup̄ ambas
ianuas per gradus ascendendo erit ingressus ī
chorū bēe uirginis. ⁊ nullū aliud ostium sit ī illo
choro. Nullū etiam pōt esse ostiū in illo ambi-
tu ferreo uel gērato totius eccleie nisi unū tñ.
Et illa ianua sit cōtinue sērata ⁊ clausa ⁊ miq̄
aperiat nisi qñ p̄sona aliqua intrabit religionē
et etiam quoties eps monasteriū uisitabit. Itē
in medio parietis ad meridiem infra ambitū
gēratū sit altare s̄i Michaelis ita q̄ sacerdos
uertat se ad austrū. In medio uero parietis ad
aquilonē sit altare sancti iohannis baptiste ita
q̄ sacerdos uertat se ad aquilonē. Extra ambi-
tum ⁊ crates ferreas in eccleia. s. ubi sunt secula-
res edificanda sunt etiam altaria ubi sacerdotes
peregrini ⁊ seculares possint celebrare. Colūpne
hēbunt .xi. ulnas in altitudine a pavimento ec-
clesie usq̄ ad trabes uel ad arcus testudinis cho-
ri soroz sup̄ quod stabūt sorores ⁊ sub ill' asseribz

figant lamme cupree ne noceat ignis. Colupne
 per pavementū chori sorozū ascendant ita q̄ ha
 beant q̄tuor ulnas uel plus si necesse fuerit in lo
 gitudine a pavimento sorozū anteq̄ inchoant uel
 attingat ad testudines. Om̄s aut̄ testudines sup̄
 chorū fr̄m̄ ⁊ totam eccliaz equalem hēbunt al
 titudinē q̄tam hīc pōt ⁊ nōcē fuerit. Nulla sub
 tilis pictura uel scultura erit in ualuis ecclēsie/
 fenestris parietib⁹ uel columpnis. Sed totum
 erit ex opere plano humili ⁊ forti. Potest tamē
 in parietib⁹ depingi passio mea ⁊ memoria scōz
 meoz. fenestre uitree nō debent hīc colorem nisi
 albū ⁊ glaucū. Ecclia debet edificari de lapidib⁹
 excis a montib⁹ lapideis ⁊ in terra inuentis ⁊
 nō de laterib⁹. Tectum tamē pōt esse bene de late
 ritus sicut ⁊ testudines.

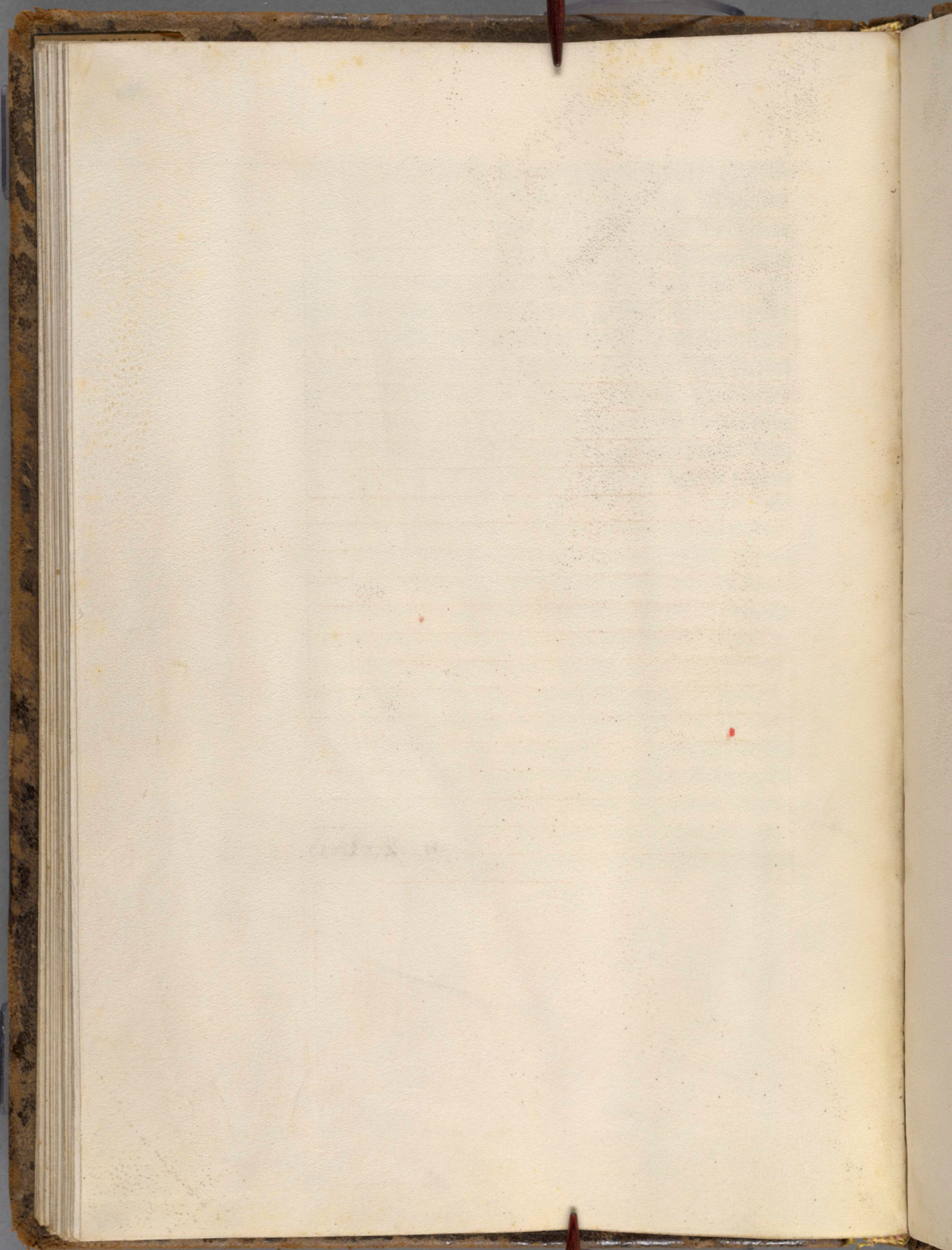
**Reuelatio. xxiii. De locutione
 sorozum ⁊ fr̄m̄ ⁊ alijs edificijs eozum.**

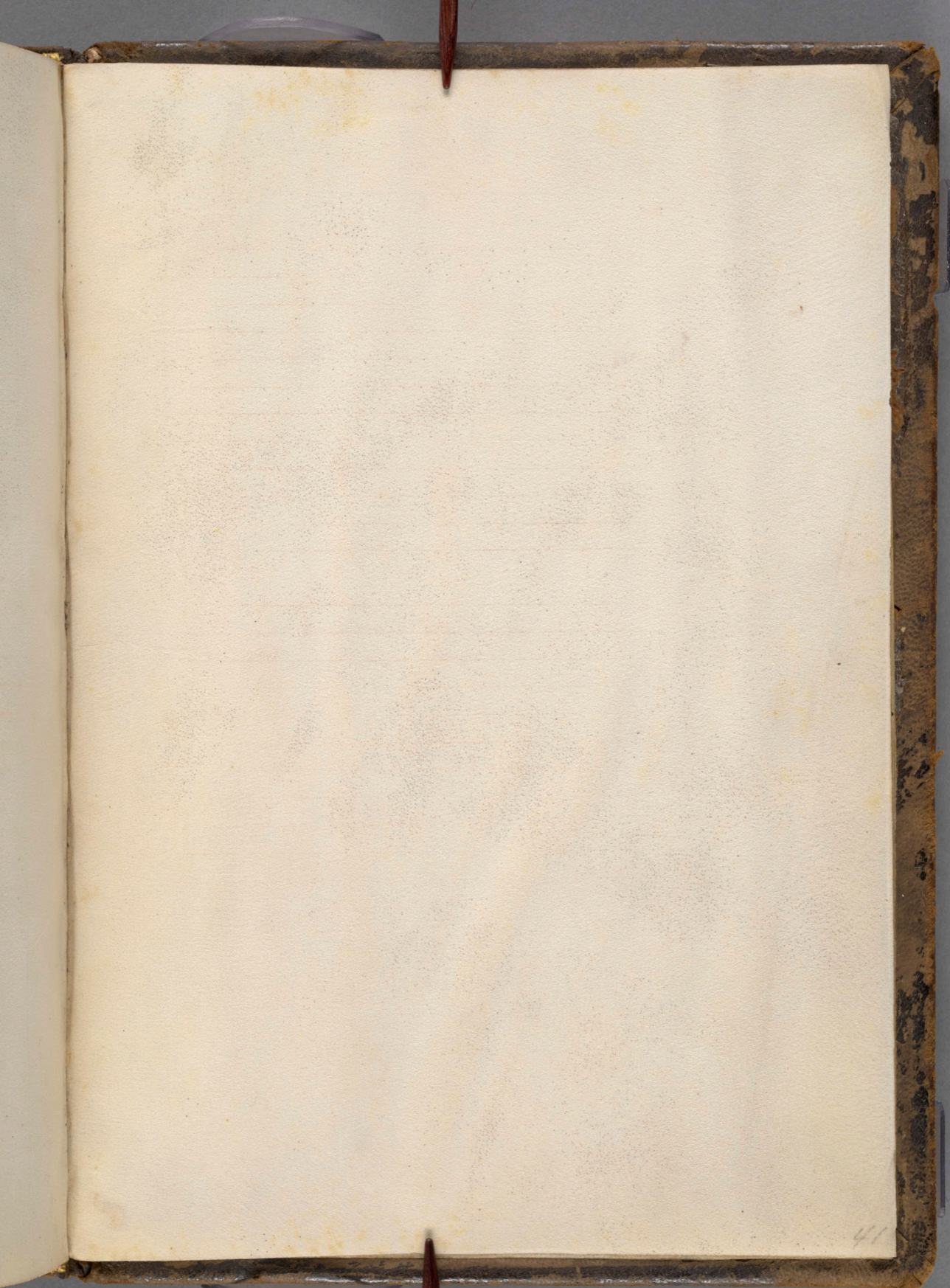
Recit sponsa xpi b̄ta Bugida. Uidi a ma
 gna domo lapidea usq; ad respitem qui
 est ad austrum late uie in qua apparuit
 michi murus longus ⁊ altus Eccliam cui⁹ fū
 damenta ⁊ parietes ⁊ fenestras ⁊ longitudinē et
 latitudinē uidi ⁊ diligētē attendi. Deinde a

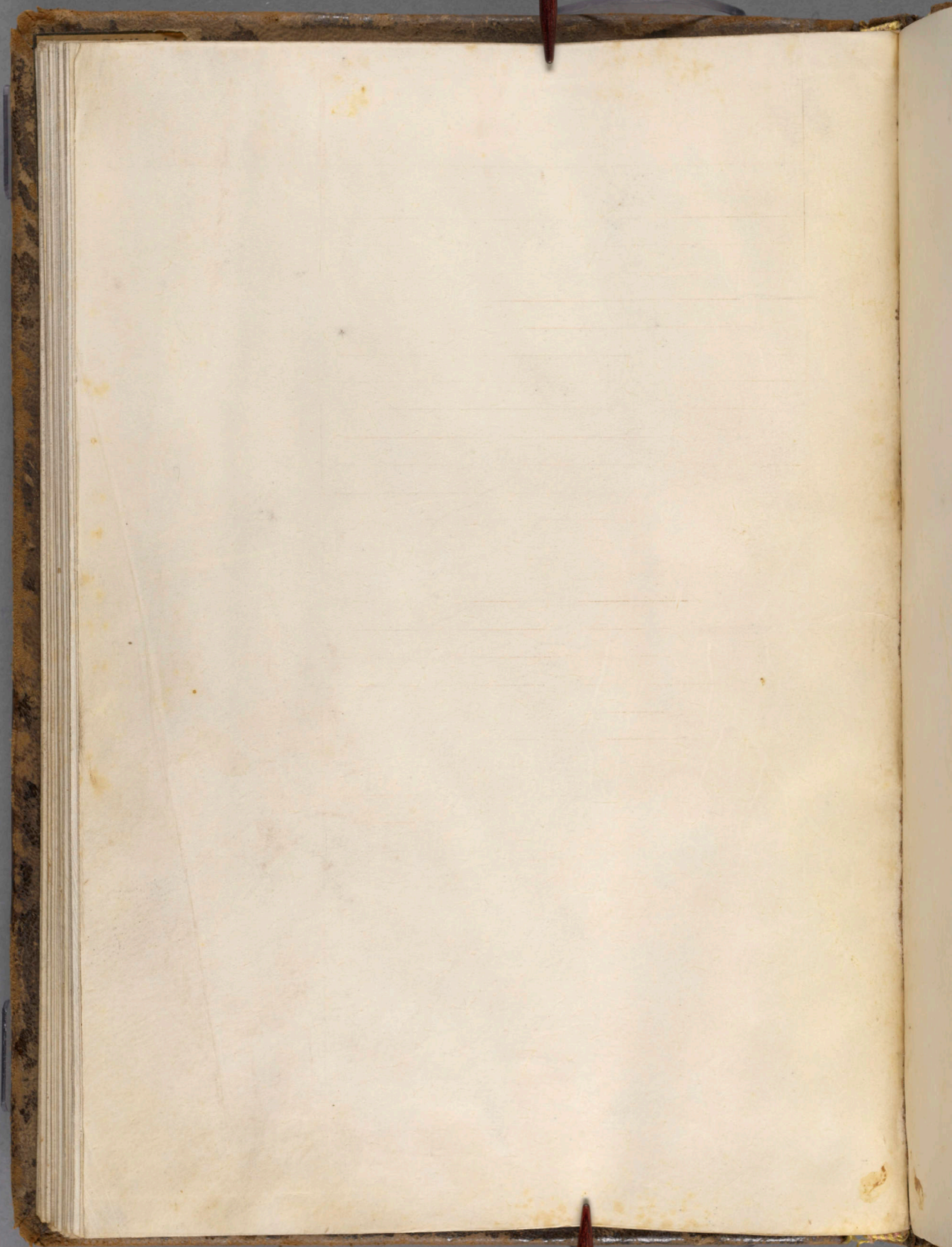
cornu occidentali maioris domus. Vidi murum
magnum usque ad sanctuarium ubi michi a spiritu domini
est. Ab isto muro usque ad sanctuarium edificabitur
murus ubi sit locutorum frons in quo sint fenest
re due. i. rote pro colloquendis fratribus et sororibus et
necessariis frons recipiendis. **D**einde a muro qui
ascendebat a cornu domus vidi alterum murum
qui protendebat ad domum lapideam parviam
ubi michi dicebat hic erunt habitacula clericorum.
Deinde a cornu parve domus istius ascendebat
murus qui protendebat ad murum qui stabat
in cespite. Tunc audiui in spiritu. In isto muro e
runt parua prata ubi necessaria frons. s. ligna et
homini recipient et ibi erunt etiam domus pro
infirmis inspiciendis et curandis et iste murus
videbat hic in longitudine quasi ulnas centum
et duodecim. Deinde a similitate muri qui sta
bat in cespite usque ad domum lapideam que est in
orientem a parua domo lapidea vidi murum de
quo michi dominus est. Hic erit locutorum fratrum
cum secularibus. Et ille murus videbat hic in lon
gitudine quasi ulnas centum et octo. Deinde a cornu
occidentali versus aquilonem magne domus la
pidee vidi murum qui circuibat pomerium iuxta
situm aquarum arborum qui murus circuyendo po
merium reflectebatur a cornu orientale magne

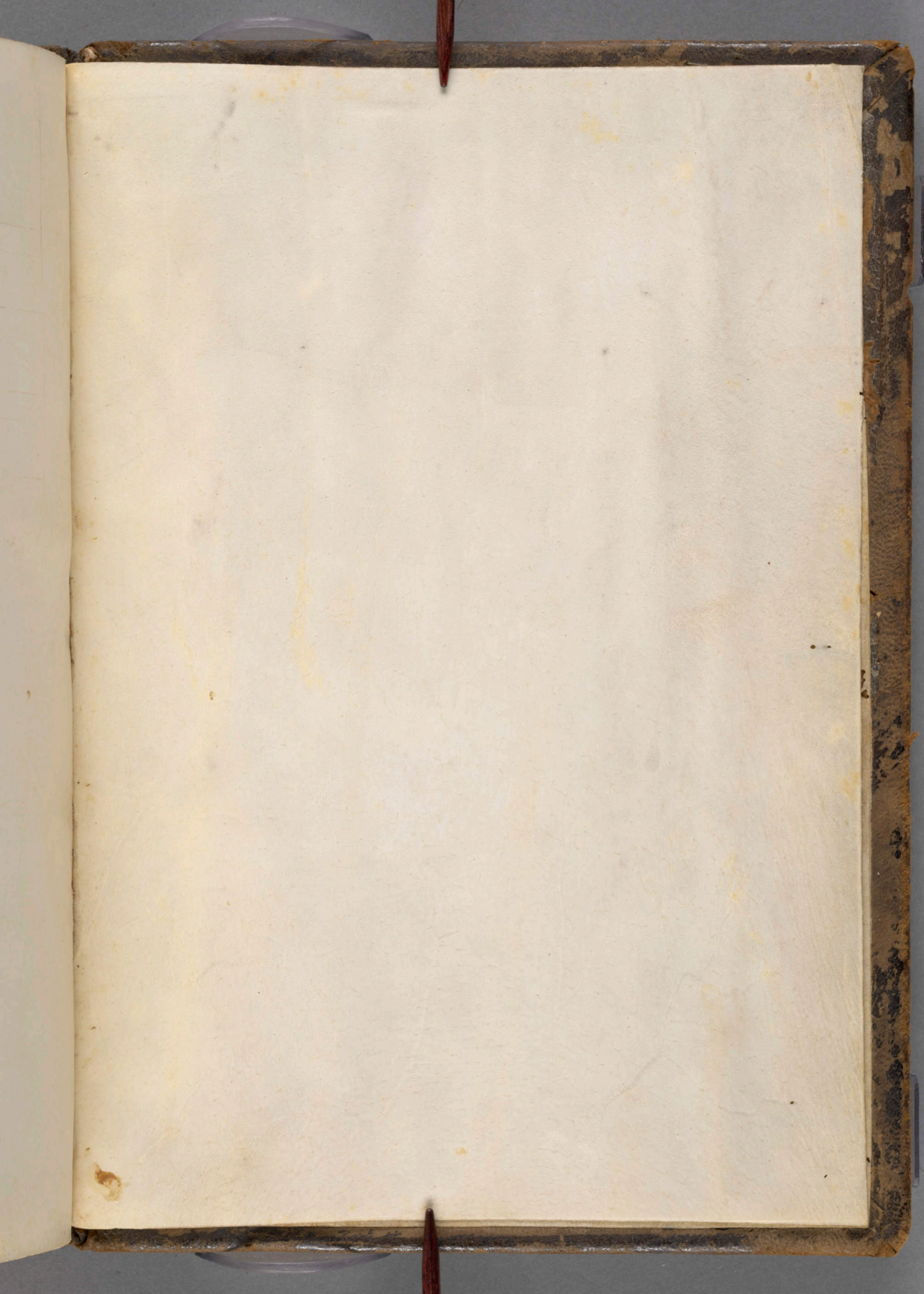
domus. Post hec uidi murū ascendente a cornu
orientali qui protendebat directe ad parietem
ecclie. Et tunc audiui in spū. In isto muro erūt
tres domus una decentē edificata ubi epi ⁊ pā
cipes pnt audire sorores. Alia domus erit p nāis
accipiendis. Tertia erit pro infirmis inspiciēdis
⁊ curandis. ¶ Post hec uidi ultra stagnū eccliaz
similē isti cum edificijs suis quā ex omni pāte
circūbat murus longus fortis ⁊ altus. Et tūc
audiui in spū domus ⁊ ecclia que edificabunt
post istam eccliam simili mo edificabitur sic
modo uides. *Laus tibi xpe.* ❖ ❖ ❖

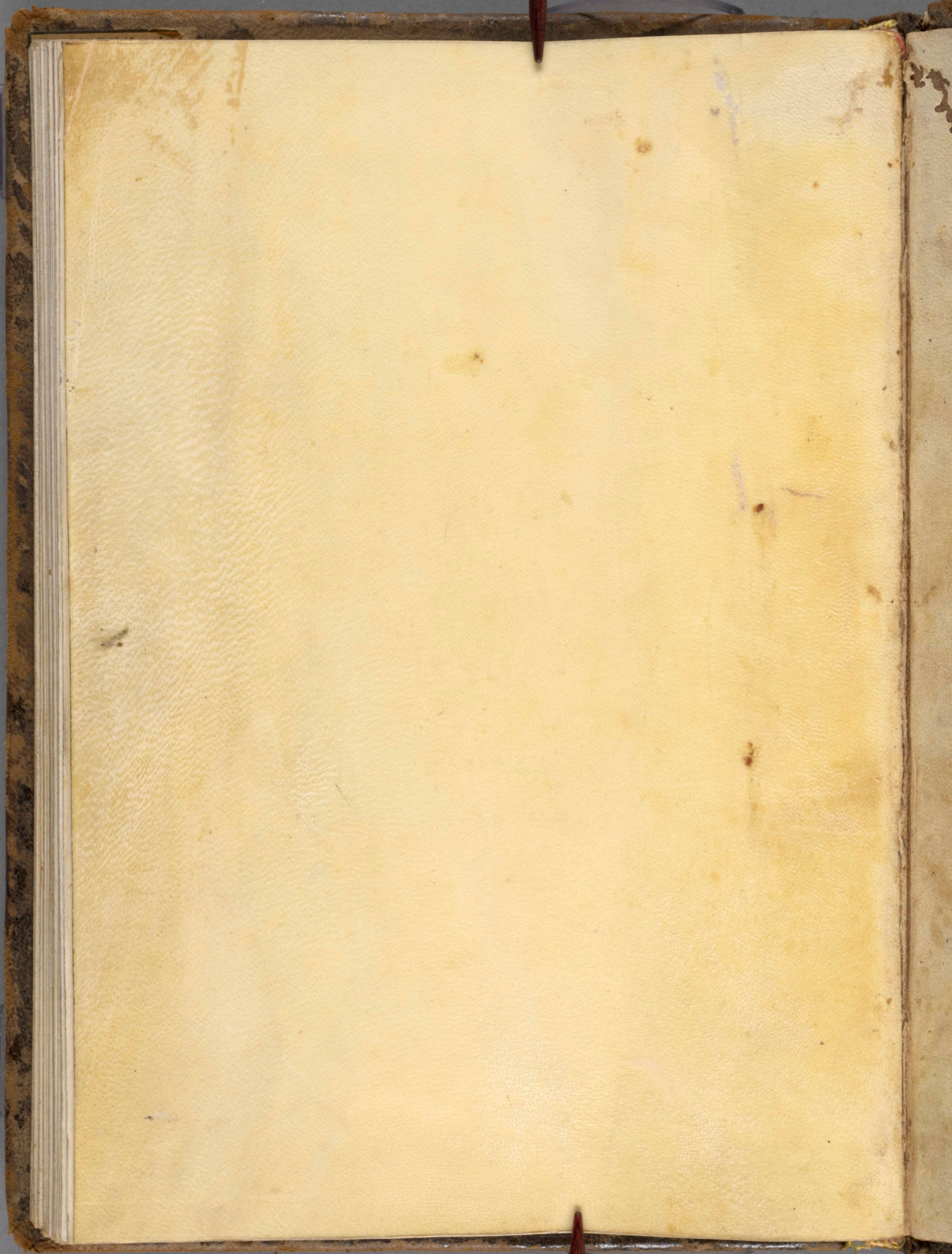
[Faint, illegible handwriting in a ruled section]

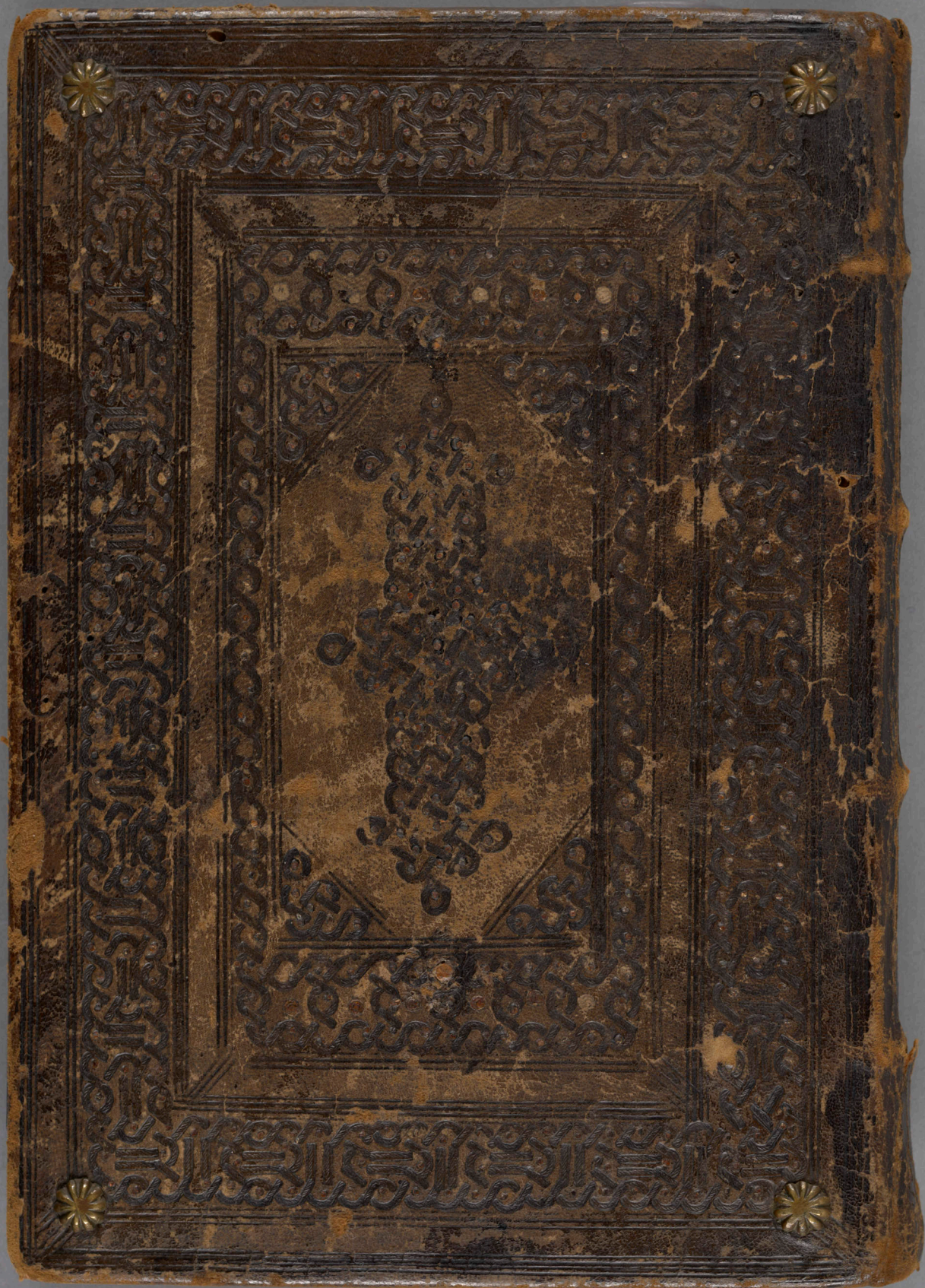

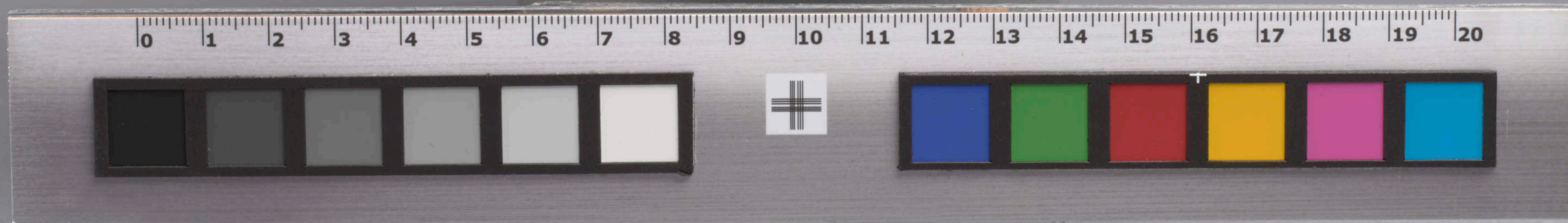

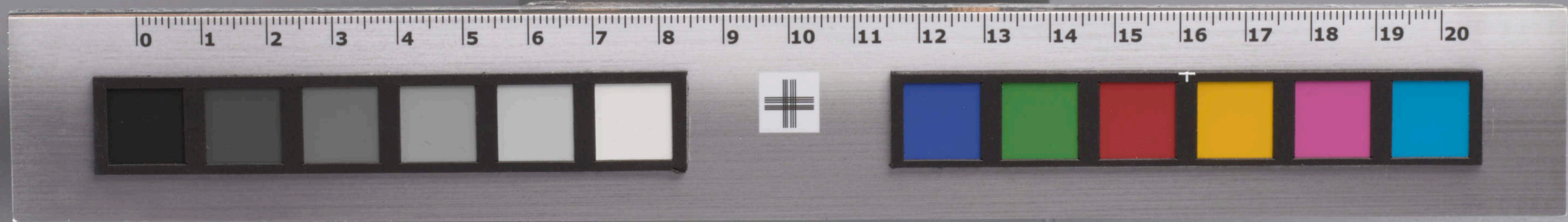

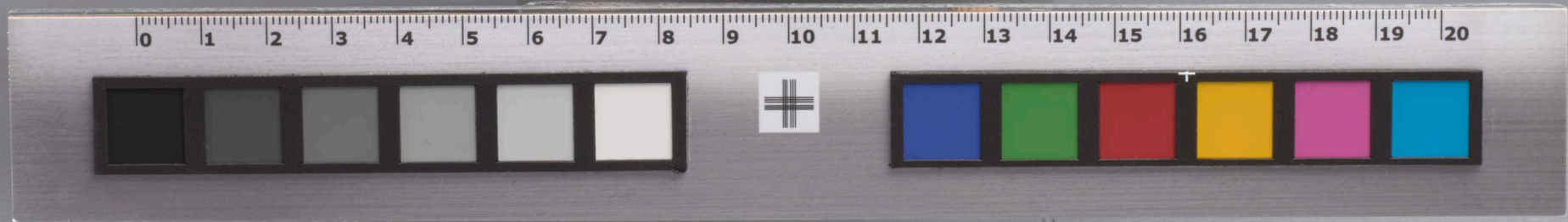

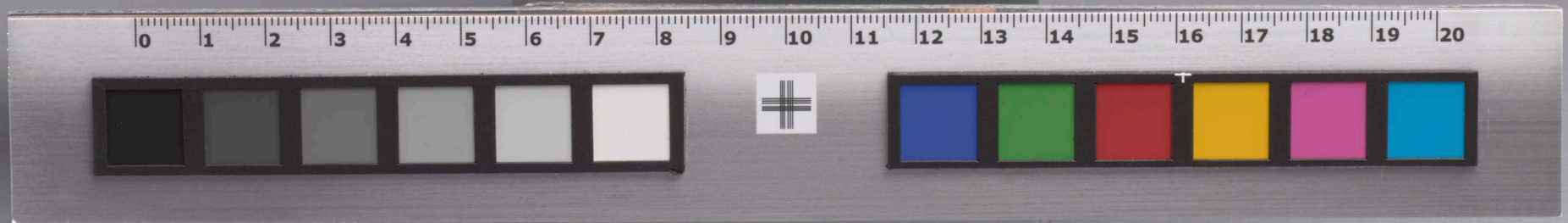

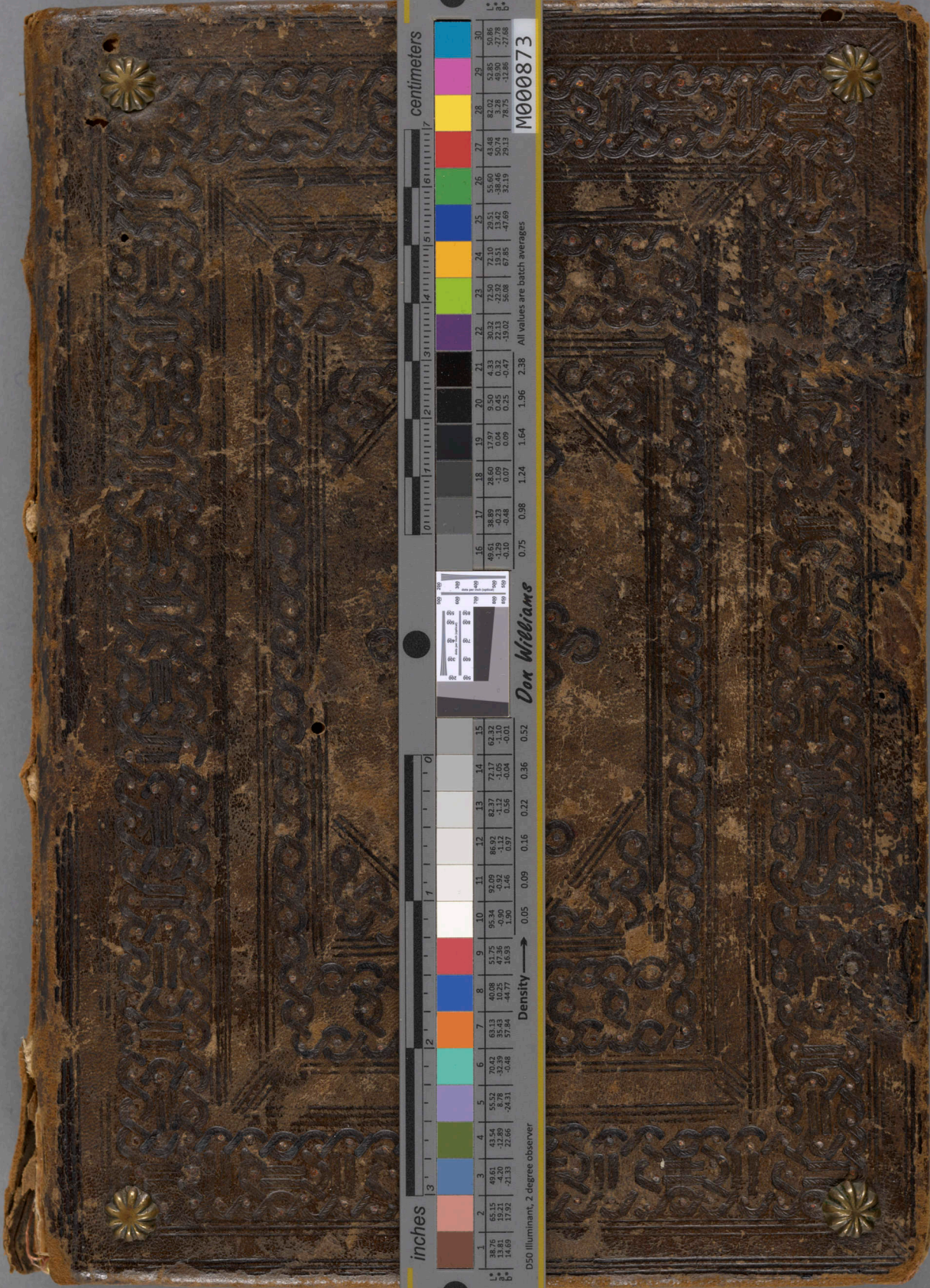

inches

centimeters

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
25.4	50.8	76.2	101.6	127.0	152.4	177.8	203.2	228.6	254.0	279.4	304.8	330.2	355.6	381.0
L*	39.12	65.43	49.87	44.26	55.56	70.82	63.51	39.92	98.42	92.02	82.72	72.06	62.14	51.28
a*	13.24	18.11	-4.34	13.80	24.49	33.43	38.91	44.77	49.99	54.56	58.44	61.69	64.34	66.41
b*	15.07	18.51	4.29	22.85	22.85	17.08	12.71	16.89	14.31	11.81	9.29	6.94	4.81	3.19

16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
40.81	39.89	28.86	17.97	9.50	4.33	30.32	73.50	72.10	29.51	55.60	43.48	42.02	52.85	50.86
L*	39.12	65.43	49.87	44.26	55.56	70.82	63.51	39.92	98.42	92.02	82.72	72.06	62.14	51.28
a*	13.24	18.11	-4.34	13.80	24.49	33.43	38.91	44.77	49.99	49.99	50.74	3.28	49.50	-27.78
b*	15.07	18.51	4.29	22.85	22.85	17.08	12.71	16.89	14.31	11.81	9.29	6.94	4.81	3.19

Dox Williams

M000873

Density → 0.05 0.09 0.16 0.22 0.36 0.52 0.75 0.98 1.24 1.64 1.96 2.38 All values are batch averages

D50 Illuminant, 2 degree observer